

Határozatok Tára

TAMARA ÁPETA
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2023. szeptember 14.¹

C-115/22. sz. ügy

SO;

**a Nationale Anti-Doping Agentur Austria GmbH (NADA),
az Österreichischer Leichtathletikverband (ÖLV),
a Nemzetközi Doppingellenes Ügynökség (WADA)
részvételével**

(az Unabhangige Schiedskommission [független döntőbizottság, Ausztria] által benyújtott
előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Előzetes döntéshozatal – EUMSZ 267. cikk – A »birosag« fogalma – A nemzeti doppingellenes birosag által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem – A személyes adatok védelme – (EU) 2016/679 rendelet – 5. cikk – 6. cikk – A doppingvétséget elkövető személyes adatai online közzétételének jogszerősége és szükségessége – 9. cikk – A doppingellenes szabályok megsértésének »egészségügyi adatnak« való minősülésére vonatkozó kérdés – 10. cikk – A doppingellenes szabályok megsértésének »a büntetőjogi felelősség megállapítására vonatkozó határozatokra vonatkozó személyes adatnak« való minősülésére vonatkozó kérdés – A nemzeti bíróság »közhatalmi szervnek« való minősülésére vonatkozó kérdés”

I. Bevezetés

1. *Citius, altius, fortius!* Gyorsabban, magasabbra, erősebben! Kevés dolog ragadja meg az ember arra irányuló vágyát, hogy új határok felé haladjon, mint az olimpiai jelmondat. A győzelmi kényszer azonban azzal a kísértéssel járhat, hogy a teljesítményt bizonyos tiltott szerek használatával fokozzák.

2. A jelen ügy ilyen összefüggésben merül fel. A kérelmező egy hivatásos osztrák sportoló. Megállapították, hogy megsértette a doppingellenes szabályokat. Ennek nyomán az osztrák nemzeti doppingellenes hatóság a nyilvánosan hozzáférhető weboldalán közzétette a nevét, a doppingvétségre vonatkozó részleteket és a felfüggesztés időtartamát.

¹ Eredeti nyelv: angol.

3. Vajon ez a gyakorlat összeegyeztethető az általános adatvédelmi rendelettel (a továbbiakban: általános adatvédelmi rendelet)?² Röviden ez a Bíróság elé terjesztett fő érdemi kérdés. Mivel azonban az előzetes döntéshozatal iránt kérelem olyan szervtől érkezett, amely az osztrák igazságszolgáltatási szervezeten belül nem „klasszikus” értelemben vett bíróság, a jelen ügy az elfogadhatóság kérdését is felveti.

II. A jogvita előzményei és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

4. Bár az emberek közötti versengésre az írott történelem kezdete óta³ jellemző a fizikai teljesítmény fokozására szolgáló serkentőszerek használata, a doppingellenőrzés rendszere, ahogyan azt ismerjük, csak 1999 óta, a Nemzetközi Doppingellenes Ügynökség (a továbbiakban: WADA) létrehozása és a Nemzetközi Doppingellenes Szabályzat (a továbbiakban: WADC) 2004. évi hatálybalépése nyomán létezik.⁴ Ennek legutóbbi kiadása 2021-ből származik.

5. Még ha a WADC magánjogi eszköz is, tényleges érvényesülését az ENSZ 2005. évi sportbeli dopping elleni nemzetközi egyezménye biztosítja.⁵ Az egyezményt valamennyi tagállam aláírta. A 4. cikke kimondja, hogy a WADC rendelkezései *nem* képezik az egyezmény szerves részét, és *nem* rendelkeznek közvetlen hatállyal a nemzeti jogban. Ugyanezen rendelkezés értelmében azonban a részes államok elkötelezik magukat a WADC elveinek betartása mellett. Ez a kötelezettségvállalás, amely a WADC-nek a doppingellenes szabályok megsértésének online közzétételére vonatkozó követelményét is magában foglalja, a tagállamok jogrendszereiben különböző módon jelenik meg.⁶

6. A jelen ügy Ausztriából érkezett, ahol a doppingellenőrzést az Anti-Doping-Bundesgesetz 2021 (2021. évi osztrák szövetségi doppingellenes törvény) (a továbbiakban: ADBG) szabályozza.

7. SO (a továbbiakban: kérelmező) 1998 és 2015 között hivatásos sportoló volt Ausztriában. A kérelmező az Osztrák Atlétikai Szövetség csapatának tagjaként képviselte hazáját nemzetközi versenyeken. Emellett különböző osztrák sportkluboknál töltött be vezetői és képviselői funkciókat.

8. 2021-ben Bundeskriminalamt (szövetségi bűnügyi hivatal, Ausztria) által lefolytatott vizsgálat eredményei alapján az Unabhängige Dopingkontrollenrichtung (független doppingellenőrzési szervezet, Ausztria) (a továbbiakban: NADA) vizsgálati kérelmet nyújtott be az Österreichische Anti-Doping-Rechtskommissionhoz (osztrák doppingellenes jogi bizottság, Ausztria) (a továbbiakban: ÖADR).

² A természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: általános adatvédelmi rendelet) (HL 2016. L 119., 1. o.; helyesbítések: HL 2016. L 314., 72. o.; HL 2018. L 127., 2. o., HL 2021. L 74., 35. o.).

³ Müller, R. K., History of Doping and Doping Control, in Thieme, D. and Hemmersbach, P. (szerk.), Doping in Sports, 195. kötet, Springer, 2010, 2. o. (kifejti, hogy a sportteljesítmény fokozására szolgáló gyógyszerek és hatóanyagok használata már a Kr. e. harmadik század végére nyúlik vissza).

⁴ Lásd: van der Sloot, B., Paun, M., Leenes, R., Athletes' Human Rights and the Fight Against Doping: A Study of the European Legal Framework, Springer, 2020, 14. o.

⁵ A sportbeli dopping elleni nemzetközi egyezmény, ENSZ Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete, Párizs, 2005 (kihirdette: a 99/2007. (V. 8.) Korm. rendelet).

⁶ Az Európai Bizottság számára készített 2017-es tanulmány szerint a WADC egyes tagállamokban jogilag kötelező érvényű, más tagállamokban viszont nem. Lásd: Európai Bizottság, Oktatásügyi, Ifjúságpolitikai, Sportügyi és Kulturális Főigazgatóság, McNally, P., Paun, M., Sloot, B., et al., Anti-doping & data protection: an evaluation of the anti-doping laws and practices in the EU Member States in light of the General Data Protection Regulation, az Európai Unió Kiadóhivatala, 2017, <https://data.europa.eu/doi/10.2766/042641>, 77. o.

9. Az ÖADR 2021. május 31-i határozatával (a megtámadott határozat) megállapította, hogy a kérelmező megsértette az International Association of Athletics Federations (IAAF) Competition Rules (az IAAF 2015. évi versenyszabálya) 32.2 (b) és (f) szabályának, valamint az IAAF Anti Doping Rules 2017 (az IAAF 2017. évi doppingellenes szabályai) 2.2 és 2.6. cikkének rendelkezéseit. Ezek a szabályok tiltják a „tiltott szer vagy tiltott módszer használatát vagy annak kísérletét” és a „tiltott szer vagy tiltott módszer birtoklását”.⁷ Konkrétan az ÖADR azt állapította meg, hogy a kérelmező 2015 májusa és 2017 áprilisa között eritropoetin (más néven EPO), genotropin, illetve omnitropin és (Androgel formájában) tesztoszterol nevű anyagokat birtokolt és 2015-ben legalább részben használt. Az említett anyagok mindegyikét tartalmazták a WADA 2015 és 2017 közötti tiltólistái. Azok használata tilos volt az IAAF versenyszabályzata alapján versenyző hivatásos sportolók számára.

10. E megállapítás eredményeként az ÖADR a megtámadott határozatban a kérelmező által 2015. május 10. és a határozatának hatálybalépése között elért minden eredményt érvénytelennek nyilvánított, és a kérelmezőt megfosztotta valamennyi nevezési díjtól és/vagy pénznyereménytől. Emellett 2021. május 31-i hatállyal négy évre eltiltotta a kérelmezőt minden sportversenyen való részvételtől.

11. Az ÖADR előtti eljárás során a kérelmező azt kérte, hogy a megtámadott határozatot ne hozzák nyilvánosságra nyíltan hozzáférhető online közzététel útján. Ezt a kérelmet az ÖADR a megtámadott határozatban elutasította.

12. A kérelmező a megtámadott határozat felülvizsgálata iránti kérelmet nyújtott be az Unabhängige Schiedskommissionhoz (független döntőbizottság, Ausztria; a továbbiakban: USK).

13. Az USK 2021. december 21-i határozatával helybenhagyta az ÖADR érdemi megállapításait, és megerősítette a doppingellenes szabályok kérelmező általi megsértését és a kiszabott szankciót.

14. Ezzel egyidejűleg az USK még nem határozott a kérelmező azon kérelme tárgyában, hogy ne tegyék közzé online módon a megtámadott határozatot, és ezáltal ne hozzák nyilvánosságra.⁸

15. Ez a közzétételi kötelezettség az ADBG 21. §-ának (3) bekezdésén és 23. §-ának (14) bekezdésén alapul. E rendelkezések szerint az ÖADR, illetve az USK „köteles [...] az érintett személy nevének, az eltiltás időtartamának és okainak megjelölésével – anélkül, hogy az érintett személy egészségügyi adataira következtetni lehetne – tájékoztatni [az osztrák szövetségi sportszervezetet,] a sportszervezeteket, a sportolókat, egyéb személyeket és versenyszervezőket, valamint a nyilvánosságot” a határozatairól.

16. Ezen információk közzététele a hivatásos sportolók és bizonyos esetekben az amatőr sportolók esetében is kötelező. Egyéb esetekben, amikor a szabályszegést amatőr sportolók, kiskorúak vagy különös védelmet igénylő személyek követték el, a közzététel nem kötelező.

⁷ Mind az IAAF 2015. évi versenyszabálya, mind az IAAF 2017. évi doppingellenes szabályai úgy határozzák meg a „használat” fogalmát, mint „tiltott szer vagy tiltott módszer bármilyen módon történő felhasználása, alkalmazása, lenyelése, injekció útján történő beadása vagy fogyasztása”.

⁸ Az USK két, 2021. december 21-i határozatáról van szó. Az első határozat helyben hagyja az ÖADR érdemi megállapításait, és felfüggeszti az eljárást a felperes neve, büntetése és doppingvétsége nyilvánosságra hozatalának mellőzésével kapcsolatos rész tekintetében; a második határozat a jelen ügybeli előzetes döntéshozatali eljárás tárgyát képezi.

17. Még ha a nyilvánosság tájékoztatásának kötelezettsége a döntéshozó szerveket, azaz az ÖADR-t és az USK-t is terheli, az ADBG úgy rendelkezik, hogy a NADA látja el ezt a feladatot az ÖADR és az USK nevében.⁹ E kötelezettség teljesítése érdekében a NADA a honlapján közzétesz egy, a nyilvánosság számára hozzáférhető táblázatot.¹⁰ Az említett táblázat vonatkozó bejegyzése az érintett személy kereszt- és vezetéknévéről, az általa üzött sportágból, az általa elkövetett vétség típusából, a vele szemben kiszabott felfüggesztés típusából, valamint a felfüggesztés kezdő és befejező időpontjából áll.

18. Tudomásom szerint ez az információ csak a szóban forgó sportoló felfüggesztésének időtartamára marad elérhető a NADA honlapján.

19. Az USK-nak kétségei vannak azzal kapcsolatban, hogy az általános adatvédelmi rendelettel összeegyeztethető-e az a gyakorlat, amely szerint a kérelmező személyes adatait a NADA honlapján nyíltan hozzáférhető online közzététel útján a nyilvánosság számára hozzáférhetővé teszik. Annak érdekében, hogy dönteni tudjon a kérelmező azon kérelméről, hogy személyes adatait ne tegyék közzé egy szabadon hozzáférhető weboldalon, az USK úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és a következő kérdéseket előzetes döntéshozatalra a Bíróság elé utalja:

- „1) A [z általános adatvédelmi rendelet] 9. cikke értelmében vett »egészségügyi adatról« van-e szó azon információ esetében, amely szerint egy meghatározott személy egy meghatározott doppingvétséget követett el, és e doppingvétség miatt eltiltották a (nemzeti és nemzetközi) versenyeken való részvételtől?
- 2) Az általános adatvédelmi rendelettel – tekintettel különösen a 6. cikke (3) bekezdésének második albekezdésére – ellentétes-e az olyan nemzeti szabályozás, amely előírja az [USK] határozatával érintett személy nevének, az eltiltás időtartamának és okainak közzétételét, anélkül, hogy az érintett személy egészségügyi adataira következtetni lehetne? E tekintetben szerepet játszik-e az, hogy ezen információk nyilvánosságra hozatala a nemzeti szabályozás szerint csak akkor mellőzhető, ha az érintett esetében amatőr sportolóról, kiskorú személyről vagy olyan személyről van szó, aki információk vagy más támpontok közlése révén lényegesen hozzájárult esetleges doppingvétségek feltárásához?
- 3) Megköveteli-e az általános adatvédelmi rendelet – tekintettel különösen az 5. cikke (1) bekezdésének a) és c) pontjában szereplő alapelvekre – a közzététel előtt minden esetben az egyrészt az érintettnek a közzététel által érintett személyiségi érdekei és másrészt a nyilvánosságnak a valamely sportoló által elkövetett doppingvétségről való tájékoztatáshoz fűződő érdeke közötti mérlegelést?
- 4) Az általános adatvédelmi rendelet 10. cikke értelmében vett, büntetőjogi felelősség megállapítására vonatkozó határozatokra és bűncselekményekre vonatkozó személyes adatok kezeléséről van-e szó azon információ esetében, amely szerint egy meghatározott személy egy meghatározott doppingvétséget követett el, és e doppingvétség miatt eltiltották a (nemzeti és nemzetközi) versenyeken való részvételtől?
- 5) A 4. kérdésre adandó igenlő válasz esetén: az Anti-Doping-Bundesgesetz 2021 (2021. évi doppingellenes szövetségi törvény) 8. §-ának megfelelően létrehozott [USK] esetében az általános adatvédelmi rendelet 10. cikke értelmében vett közhatalmi szervről van-e szó?”

⁹ Lásd az ADBG 5. §-a (6) bekezdésének 4. pontját.

¹⁰ A kérelmező megjegyzi, hogy e táblázat itt érhető el: <https://www.nada.at/de/recht/suspendierungen-sperren>.

20. A kérelmező, a NADA, a WADA, a belga, a francia, a lett, a luxemburgi és a lengyel kormány, valamint az Európai Bizottság terjesztett elő írásbeli észrevételeket. A belga, a francia, a luxemburgi és a lengyel kormány kivételével e felek szóban is előadták érveiket a 2023. május 2-án tartott tárgyaláson.

III. Elfogadhatóság

21. Az előzetes döntéshozatali eljárás elsődleges szerepe annak biztosítása, hogy az uniós jogot valamennyi tagállamban egységesen alkalmazzák. Mindazonáltal, még ha különböző nemzeti szerveknek (közigazgatási, szabályozó vagy más típusú szerveknek) kell is alkalmazniuk az uniós jogot, és e szervek esetleg nem biztosak annak jelentésében, az EUMSZ 267. cikk csak a „bíróságok” számára teszi lehetővé, hogy az uniós jog értelmezését kérjék a Bíróságtól. Főszabály szerint, ha a Bírósághoz olyan nemzeti bíróság nyújt be előzetes döntéshozatal iránti kérelmet, amely az adott tagállam kormányának igazságszolgáltatási ágához tartozónak minősül, a Bíróság a kérelmet elfogadhatónak tekinti. Ha azonban egy olyan szerv nyújt be előzetes döntéshozatal iránti kérelmet az EUMSZ 267. cikk alapján, amely nem tartozik a klasszikus értelemben vett igazságszolgáltatáshoz, a Bíróság nem utasítja el automatikusan a kérelmet. Ehelyett azt fogja megvizsgálni, hogy a kérdést előterjesztő szerv az említett rendelkezés értelmében mégis „bíróságnak” minősülhet-e.

22. A jelen ügyet az USK terjesztette a Bíróság elé. Ez utóbbi nem olyan szerv, amely Ausztriában *prima facie* az igazságszolgáltatáshoz tartozik. A Bizottság ezért a Bírósághoz intézett írásbeli észrevételeiben megkérdőjelezte, hogy az USK megfelel-e az ahhoz szükséges követelményeknek, hogy az EUMSZ 267. cikk értelmében vett „bíróságként” kezeljék. Következésképpen a Bíróságnak először azt a kérdést kell eldöntenie, mielőtt az ügy érdemi részével foglalkozna, hogy egyáltalán „beszélhet-e” az USK-val.

23. Véleményem szerint az USK az EUMSZ 267. cikk értelmében „bíróságnak” minősül. Álláspontom kifejtése érdekében először röviden felvázolom az USK szervezetére és funkcióira vonatkozó szabályokat (III.A). Ennek fényében bemutatom, hogy megfelel a „bíróságként” való kezelés Bíróság ítélkezési gyakorlata során kialakított feltételeinek (III. B.).

A. Az USK szervezete és felépítése

24. Az USK az ADBG 8. §-ának megfelelően létrehozott állandó szerv.

25. Előzetes döntéshozatalra utaló végzésében e szerv kifejti, hogy a doppingvétségekkel foglalkozó „legfelsőbb” osztrák sportdöntőbírósként működik. Az ADBG által a doppingvétségek szankcionálására létrehozott kétszintű rendszerben ez a felettes bíróság. Első fokon az alkalmazandó doppingellenes szabályok megsértésének megállapítása és a szankció kiszabása a NADA kezdeményezésére az ÖADR hatáskörébe tartozik.¹¹ Az ÖADR határozatának felülvizsgálata iránti kérelem az USK elé terjeszthető. Ilyen esetben az eljárásban fél egyrészt az a sportoló (vagy más személy), akire az ÖADR határozata vonatkozik, másrészt a NADA.¹²

¹¹ Az ÖADR-t az ADBG 7. §-a független szervként hozta létre.

¹² Az ADBG 23. §-ának (2) bekezdése. A NADA a jelen ügyben az eljárásban félként vesz részt, mivel ez az a szerv, amely az ÖADR előtt a vizsgálat iránti kérelmet benyújtotta. Lásd az ADBG 18. §-át.

26. Az USK többségi rendszer alapján,¹³ az osztrák polgári perrendtartás¹⁴ és a saját eljárási szabályzata által szabályozott eljárásban hoz határozatot. Az eljárási szabályzat nyilvános.¹⁵

27. Az ADBG 8. §-ának (1) bekezdése kifejezetten kimondja, hogy az USK független a hatóságoktól, a magánszemélyektől és a NADA-tól. A cikk továbbá kimondja, hogy az USK tagjai nem vehetnek részt a NADA által az alkalmazandó doppingellenes szabályok esetleges megsértése esetén végzett vizsgálatokban; a NADA végső döntéshozatalában; annak eldöntésében, hogy az ÖADR-hez vizsgálati kérelmet nyújtanak-e be; vagy akár magában a vizsgálati eljárásban. Az USK-nak önállóan és függetlenül kell ellátnia feladatait.¹⁶

28. Az ADBG 8. §-ának (2) bekezdése szerint az USK egy elnökből és hét tagból áll. Az elnöknek és helyettesének bírói vagy ügyvédi vizsgával kell rendelkeznie. A bizottság két tagjának jogi diplomával és hivatalos vizsgálati eljárások lefolytatásában szerzett tapasztalattal kell rendelkeznie. Két másik tagnak analitikai kémiai vagy toxikológiai szakértőnek kell lennie. Végül két tagnak sportegészségügyi szakértőnek kell lennie.

29. Ugyanez a bekezdés azt is kifejti, hogy az USK-t minden egyes eljáráshoz újból össze kell állítani: az elnöknek vagy helyettesének az USK tagjai közül legalább egy jogi végzettséggel és hivatalos vizsgálati eljárásban szerzett tapasztalattal rendelkező tagot, legalább egy analitikai kémiai vagy toxikológiai szakértőt, valamint legalább egy sportegészségügyi szakértőt kell kineveznie.¹⁷

30. Az ADBG 8. §-ának (3) bekezdése és az előzetes döntéshozatalra utaló végzésben foglaltak szerint az USK elnökét és állandó tagjait a művészetért, a kultúráért, a közszolgálatért és a sportért felelős szövetségi miniszter (a továbbiakban: sportminiszter) nevezi ki négyéves időtartamra, és a kinevezés megújítható.¹⁸ A sportminiszter az USK tagját megbízatásának lejártá előtt csak „alapos okból” mozdíthatja el.¹⁹

31. Az osztrák sporteseményekkel vagy az osztrák sportolókkal kapcsolatos jogviták esetében az USK előtt kell eljárást indítani.²⁰ Más szóval az ÖADR határozata ellen ilyen esetben csak az USK-hoz lehet jogorvoslati kérelmet benyújtani.²¹

32. Az ADBG 23. §-ának (3) bekezdése előírja, hogy az USK az ÖADR határozatának jogszerűségét vizsgálva az illetékes nemzetközi sportági szakszövetség hatályos doppingellenes szabályait alkalmazza. Ha egy határozatot jogellenesnek ítélt, azt hatályon kívül helyezheti, módosíthatja, vagy saját határozatával helyettesítheti.²²

¹³ Az ADBG 8. §-ának (3) bekezdése.

¹⁴ Az ADBG 23. §-ának (3) bekezdése.

¹⁵ Az ADBG 23. §-ának (3) bekezdése. Az USK eljárási szabályzata itt érhető el: <https://www.schiedskommission.at/files/doc/Gesetze-Richtlinien-und-Bestimmungen/USK-Verfahrensordnung-2021.pdf>.

¹⁶ Lásd az USK eljárási szabályzata 1. pontjának 3. alpontját.

¹⁷ Lásd az ADBG 8. §-ának (2) bekezdését.

¹⁸ Ezeket az ADBG 8. §-ának (3) bekezdése is tartalmazza.

¹⁹ Az ADBG 8. §-ának (3) bekezdése.

²⁰ Amennyiben nemzetközi versenyen való részvételtől vagy nemzetközi sportolók részvételéről van szó, az Internationaler Sportgerichtshofhoz (sportügyi választottbíróóság, a továbbiakban: CAS) közvetlenül lehet keresetet benyújtani. Lásd az ADBG 23. §-ának (4) bekezdését. Úgy tűnik azonban, hogy ilyen kivétel nem alkalmazandó a jelen ügyben.

²¹ Lásd az ADBG 23. § (1) és (4) bekezdését, valamint az előzetes döntéshozatalra utaló határozat IV.3. pontját. Ez utóbbi kifejti, hogy az Oberster Gerichtshof (legfelsőbb bíróság, Ausztria) megállapította, hogy a doppingvétségekkel kapcsolatos ügyekben a polgári bírósághoz fordulás kötelező előfeltétele az ÖADR határozatának az USK előtti megtámadása.

²² Az ADBG 23. §-ának (1) bekezdése.

33. Amint azt a tárgyaláson kifejtették, az USK határozatai ellen az illetékes osztrák polgári bíróságokhoz lehet jogorvoslati kérelmet benyújtani, amennyiben azok polgári jogi ügyeket érintenek. Ilyen esetekben az USK nem minősül félnek az illetékes polgári bíróság előtti eljárásban. A felek továbbra is a NADA és a sportoló (vagy más személy).

34. Ugyanakkor, amint azt a tárgyaláson is kifejtették, és egyik fél sem vitatta, úgy tűnik, hogy az USK-nak a kérelmező személyes adatait tartalmazó határozatára vonatkozó információnak a NADA honlapján történő közzététele jogszerűségének tárgyában hozott határozat nem tartozik az osztrák polgári bíróságok hatáskörébe. Ugyanakkor azt is kifejtették, hogy az USK határozatai ellen az osztrák közigazgatási bíróságokhoz nem lehet jogorvoslati kérelmet benyújtani. Úgy tűnik tehát, hogy a sportoló személyes adatainak közzétételéről szóló határozat jogszerűsége tárgyában való döntéshozatal során az USK a vitarendezés utolsó foka Ausztriában.

35. A sportoló egy másik, az USK-t nem érintő utat is választhat, ha panaszt tesz a Datenschutzbehörde (osztrák adatvédelmi hatóság) előtt. Ez utóbbi határozatai ellen az osztrák közigazgatási bíróságokhoz lehet keresetet benyújtani.

36. Végül, és bár a Bíróság rendelkezésére álló iratanyagban található információkból nem teljesen világos, úgy tűnik, hogy a sportoló dönthet úgy, hogy az USK határozata ellen a Sportdöntőbírósághoz (CAS) nyújt be jogorvoslati kérelmet, ha a panasz az érintett nemzetközi sportszövetség és/vagy a WADC doppingellenes szabályainak helyes alkalmazásával kapcsolatos kérdésekre vonatkozik.²³

37. A fentiek alapján most azt fogom megvizsgálni, hogy az USK „bíróságnak” minősül-e az EUMSZ 267. cikk értelmében.

B. Az USK „bíróságnak” minősül?

38. A Bíróság már egy ideje, a Vaassen-Göbbels ítéletben²⁴ is úgy ítélte meg, hogy a (jelenlegi) EUMSZ 267. cikkben szereplő „bíróság” jelentését kizárólag az uniós jog alapján kell meghatározni. Az említett határozat lehetővé tette, hogy a Bírósághoz olyan szervektől érkezzenek előzetes döntéshozatal iránti kérelmek, amelyek – az USK-hoz hasonlóan – nem minősülnek bíróságnak a hatásköröknek a jogalkotó, a végrehajtó és a bírói hatalom közötti „klasszikus” tagállami alkotmányos megosztása szerint, de amelyek mindazonáltal rendelkeznek a jogvitáknak az uniós jog alkalmazásával történő rendezésére vonatkozó jogkörrel, valamint arra irányuló hatáskörrel, hogy előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjesszenek a Bíróság elé. Azzal, hogy a szerveknek a „rendes” bíróságoknál szélesebb köre számára teszi lehetővé az ilyen kérelmek előterjesztését, megerősíti az előzetes döntéshozatali eljárás elsődleges célját, amely az uniós jog egységes alkalmazásának biztosítása. Ennélfogva a Bíróság is már a korai szakasztól kezdve lehetővé tette, hogy a nem „klasszikus” értelemben vett „bíróságok” is előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjeszthessenek elő. Ezt a mechanizmust mégsem tették lehetővé minden, uniós jogot alkalmazó szerv számára, hanem csak azok számára, amelyek „bíróságnak” tekinthetők.

²³ Mindazonáltal az ADBG 23. §-ának (4) bekezdése kifejezetten csak azt említi, hogy a CAS-hoz a WADA, a Nemzetközi Olimpiai Bizottság, a Nemzetközi Paralimpiai Bizottság és bármely illetékes nemzetközi sportszövetség nyújthat be jogorvoslati kérelmet.

²⁴ 1966. június 30-i Vaassen-Göbbels ítélet (61/65, EU:C:1966:39, 273. o.).

39. A Bíróság soha nem adott meghatározást az EUMSZ 267. cikkben szereplő „bíróság” fogalmára.²⁵ Az évek során azonban számos kritériumot dolgozott ki, amelyeket figyelembe vesz annak eldöntésekor, hogy engedélyezi-e az előzetes döntéshozatalra utalást. E kritériumok a következő szempontokat foglalják magukban: a kérdést előterjesztő szerv jogszabály alapján jött-e létre, állandó jelleggel működik-e, hatásköre kötelező jellegű-e, eljárása kontradiktórius jellegű-e, jogszabályokat alkalmaz-e, valamint (belső és külső) függetlenséggel rendelkezik-e.²⁶ Míg ezeket a kritériumokat az évek során különböző szigorúsággal alkalmazták, a közelmúltban – valószínűleg a jogállamisági ítéletek²⁷ hatására – megerősödött a függetlenség követelménye. A Banco de Santander ítéletben²⁸ például a Bíróság szükségesnek tartotta, hogy megváltoztassa a Tribunal Económico-Administrativo Central (központi adóügyi közigazgatási bíróság, Spanyolország; TEAC) által benyújtott kérelmek elfogadhatóságával kapcsolatos álláspontját, mivel úgy ítélte meg, hogy – ellentétben a több évvel korábbiakkal –²⁹ ez a szerv nem felel meg a függetlenség követelményének.

40. Az USK-val kapcsolatban valóban a függetlenség követelménye az, ami vitatott. Mielőtt kifejtem, hogy miért gondolom úgy, hogy a jelen ügyben a kérdést előterjesztő szerv megfelel ennek a kritériumnak, először azt mutatom be, hogy megfelel a Bíróságnak az EUMSZ 267. cikkben szereplő „bíróság” fogalmával kapcsolatos ítélkezési gyakorlatában alkalmazott egyéb kritériumoknak.

1. „Jogszabály alapján létrejött” és „állandó jelleggel működik”

41. Az a követelmény, hogy a kérdést előterjesztő szerv jogszabály alapján jött létre, azt jelenti, hogy annak jogalapját a nemzeti jogszabályokban kell keresni, legyen az elsődleges vagy másodlagos szintű.³⁰ Az állandóság kritériuma megköveteli, hogy a szerv mint intézmény állandó jelleggel működjön, függetlenül attól, hogy minden egyes eljárásban új összetétellel vagy változó összetétellel működik.³¹

²⁵ Vannak, akik bírálták a Bíróságot amiatt, hogy nem adja meg a „bíróság” fogalmának átfogó meghatározását. Például: Ruiz-Jarabo Colomer főtanácsnok De Coster ügyre vonatkozó indítványa (C-17/00, EU:C:2001:366, 14. pont) vagy Broberg, M., és Fenger, N., Preliminary References to the European Court of Justice, második kiadás, Oxford University Press, Oxford, 2014, 70. o. Mások úgy vélték, és én is ezzel az állásponttal értek egyet, hogy az uniós tagállamok intézményeinek eltérései és folyamatos fejlődése rugalmasságot igényel annak eldöntésében, hogy egy intézmény „bíróságnak” minősíthető-e. Lásd például: Wahl főtanácsnok Torresi egyesített ügyekre vonatkozó indítványa (C-58/13 és C-59/13, EU:C:2014:265, 27. pont), valamint Wahl, N. és Prete, L., The Gatekeepers of Article 267 TFEU: On Jurisdiction and Admissibility of References for Preliminary Rulings, *Common Market Law Review*, 55(2). kötet, 2018, 511–548. o., 522. o.

²⁶ Lásd például: 1997. szeptember 17-i Dorsch Consult ítélet (C-54/96, EU:C:1997:413, 23. pont). Legújabbban lásd: 2020. január 21-i Banco de Santander ítélet (C-274/14, EU:C:2020:17, 51. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

²⁷ Lásd például: 2018. február 27-i Associação Sindical dos Juizes Portugueses ítélet (C-64/16, EU:C:2018:117, 42. és azt követő pontok); 2018. július 25-i Minister for Justice and Equality (Az igazságszolgáltatási rendszer hiányosságai) ítélet (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 54. és azt követő pontok); 2019. június 24-i Bizottság kontra Lengyelország (A legfelsőbb bíróság függetlensége) ítélet (C-619/18, EU:C:2019:531, 74. és azt követő pontok).

²⁸ 2020. január 21-i Banco de Santander ítélet (C-274/14, EU:C:2020:17, 55. pont, de lásd még a függetlenség teljes elemzését illetően: 51–77. pont).

²⁹ 2000. március 21-i Gabalfrisa és társai ítélet (C-110/98–C-147/98, EU:C:2000:145, 39. pont).

³⁰ Lásd: 2015. október 6-i Consorci Sanitari del Maresme ítélet (C-203/14, EU:C:2015:664, 18. pont).

³¹ Lásd például: 2014. június 12-i Ascendi Beiras Litoral e Alta, Auto Estradas das Beiras Litoral e Alta ítélet (C-377/13, EU:C:2014:1754, 26. pont) (amely megállapította, hogy „annak ellenére, hogy a [bíróság] korlátozott időre létrejövő ítélkező testületek útján jár el, és azok tevékenysége az ügy eldöntését követően véget ér, [...] összességében állandó jelleggel rendelkezik”).

42. A jelen ügyben ezek a feltételek egyértelműen teljesülnek: amint azt kifejtettem, az USK-t az osztrák szövetségi szabályozás, az ADBG hozta létre. Négyéves, megújítható időtartamra kinevezett állandó tagjai vannak, és még ha a döntéshozó tanács összetétele változik is, a jogszabályban előírt szabályok szerint és az USK állandó tagjainak listájából áll össze (lásd a jelen indítvány 28. és 29. pontját).

2. „Kötelező hatáskör”

43. A kérdést előterjesztő szerv kötelező hatáskörének követelményét az ítélkezési gyakorlat kétféleképpen alkalmazta. Vagy azt követelte meg a Bíróság, hogy az előtte folyó eljárásban részt vevő felek ne választhassák meg, hogy az ügyet az adott szerv bírálja-e el,³² vagy pedig azt, hogy a szóban forgó szerv határozatai kötelezőek legyenek a felekre nézve.³³ A kötelező hatáskör kritériumát akkor is teljesítettnek tekintették, ha a nemzeti jog a feleknek választási lehetőséget biztosított, hogy a szóban forgó szervhez vagy az adott hatáskörrel rendelkező „rendes” bíróságokhoz forduljanak.³⁴ Fontos, hogy a kérdést előterjesztő szerv hatásköre nem függ a két fél hatáskörré vonatkozó megállapodásától, hanem automatikusan létrejön, amikor az egyik fél keresetet nyújt be.

44. Az USK mindkét igénybe vétele tekintetében megfelel a kötelező hatáskör kritériumának. Érdemes tisztázni, hogy e szerv – elnevezése ellenére – nem „választottbíró” abban az értelemben, hogy hatásköre a felek közötti megállapodásból ered. Ehelyett, amint azt a jelen indítvány 24. és 31. pontjában kifejtettem, és amint azt mind az előzetes döntéshozatal iránti kérelem, mind a felek kifejtik, Ausztriában az USK a szövetségi törvény alapján az ÖADR határozatainak felülvizsgálata iránti kérelmek tekintetében *kötelező* eljárási fokot jelent.

45. Az USK határozata a jogvita feleire nézve kötelező. Kétségtelen, hogy az osztrák jogszabályok éppen ezért biztosítják egyrészt a polgári jogi ügyekben hozott határozataival szembeni jogorvoslat lehetőségét az osztrák polgári bíróságok előtt, másrészt a nemzetközi doppingellenes szabályokkal kapcsolatos ügyekben az osztrák polgári bíróságok és a CAS előtt. Úgy tűnik azonban, hogy az osztrák jog szerint nem létezik olyan másodfokú bíróság, amelynél az USK által a sportoló személyes adatainak közzétételére vonatkozó határozatnak az általános adatvédelmi rendelettel való összeegyeztethetősége tárgyában hozott határozattal szemben jogorvoslattal lehet élni. Ezért helyénvalónak tűnik e szervet „bírósnak” tekinteni, amely az EUMSZ 267. cikk harmadik bekezdése értelmében *köteles* előzetes döntéshozatal iránti kérelmet benyújtani, ha úgy véli, hogy az általános adatvédelmi rendelet alkalmazása az előtte folyamatban lévő jogvita körülményeire alkalmazva nem egyértelmű.

³² Lásd például: 1982. március 23-i Nordsee ítélet (C-102/81, EU:C:1982:107, 11. pont); 1989. október 17-i Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund i Danmark ítélet (109/88, EU:C:1989:383, 7. pont).

³³ Lásd például: 2014. július 17-i Emmeci végzés (C-427/13, nem tették közzé, EU:C:2014:2121, 25., 30. és 31. pont) (amely szerint a tanácsadói véleményt kibocsátó szerv nem felel meg a „kötelező hatáskör” kritériumának).

³⁴ Lásd például: 2015. október 6-i Consorci Sanitari del Maresme ítélet (C-203/14, EU:C:2015:664, 24. pont); 2023. január 26-i Construct ítélet (C-403/21, EU:C:2023:47, 41. pont) (amelyben elfogadhatónak ítélték az olyan szervek előzetes döntéshozatal iránti kérelmét, amelyek az illetékes közigazgatási bíróságokéval egyenértékű hatáskörrel rendelkeztek, és ahol a felperesnek az alkalmazandó jog szerint lehetősége volt arra, hogy a kérdést előterjesztő szervhez forduljon).

3. „Kontradiktórius eljárás”

46. A kontradiktórius eljárás követelménye nem abszolút feltétel.³⁵ Lehetőséget kell azonban biztosítani a felek meghallgatására,³⁶ ám nem szükséges, hogy az eljárás kontradiktórius jellegű legyen.³⁷

47. A jelen eljárás szempontjából ez a kritérium is teljesül: a bíróság rendelkezésére álló iratanyagból kitűnik, hogy az USK előtti eljárásban kiterjedt írásbeli beadványcsere folyt a felek között, valamint két tárgyalást is tartottak az ÖADR előtt 2021 márciusában és májusában.

4. „A jogszabályokon alapuló határozatok”

48. A kérdést előterjesztő szerv akkor minősíthető „bíróságnak”, ha határozatát jogszabályok alkalmazásával kell meghoznia. Ez a követelmény mind az anyagi jogi szabályokra,³⁸ mind pedig a szóban forgó szerv előtti eljárásra vonatkozó szabályokra vonatkozik.³⁹

49. A jelen ügyben az USK döntéshozatali eljárását előre meghatározott anyagi és eljárási szabályok szabályozzák. Az ÖADR határozatainak felülvizsgálata során az USK-nak az ADBG vonatkozó doppingellenes szabályait, valamint az illetékes nemzetközi sportszövetség (a jelen esetben az IAAF és a WADC) doppingellenes szabályait kell alkalmaznia.⁴⁰ Tagállami intézményként az USK-nak is alkalmaznia kell a vonatkozó uniós szabályokat. Éppen e kötelezettség miatt döntött úgy az USK, hogy a jelen ügyet az általános adatvédelmi rendelet értelmezése céljából a Bíróság elé terjeszti.

50. Az alkalmazandó eljárási szabályok tekintetében, amint azt a jelen indítvány 26. pontjában kifejtettem, az USK eljárására az osztrák polgári perrendtartás szabályai, valamint saját eljárási szabályzata az irányadó. Figyelembe kell vennie a felek védelemhez való jogát.⁴¹ Végül, a határozatát egy előre meghatározott határidőn belül kell meghoznia.⁴² Ennélfogva az USK hatáskörét egy sor előre meghatározott eljárási és anyagi jogi szabály szabályozza, amelyeket követnie kell.

³⁵ Lásd: 1997. szeptember 17-i Dorsch Consult ítélet (C-54/96, EU:C:1997:413, 31. pont); 2001. november 29-i De Coster ítélet (C-17/00, EU:C:2001:651, 14. pont) (kiemeli, hogy a „kontradiktórius” eljárásra vonatkozó követelmény nem abszolút jellegű, így még egy ilyen jellemzőkkel nem rendelkező eljárásban is megfelelhet az adott testület az EUMSZ 267. cikk szerinti „bíróságnak” minősülés feltételének).

³⁶ Lásd: 1997. szeptember 17-i Dorsch Consult ítélet (C-54/96, EU:C:1997:413, 31. pont).

³⁷ Lásd például: 2020. július 16-i Governo della Repubblica italiana (Az olasz békebírák jogállása) ítélet (C-658/18, EU:C:2020:572, 63. pont).

³⁸ Ez a követelmény akkor is teljesül, ha vannak további kritériumok, amelyek alapján valamely szerv dönt. Lásd: 1994. április 27-i Almelo ítélet (C-393/92, EU:C:1994:171, 23. pont) (amely elfogadhatónak ítélte egy olyan szerv kérelmét, amely a jogszabályok alkalmazásán túlmenően a tisztesség és észszerűség alapján végzi a vizsgálatot).

³⁹ A szerv által alkalmazott eljárási szabályokat nem kell jogszabályban meghatározni, hanem a szerv maga is elfogadhatja. Lásd például: 1997. szeptember 17-i Dorsch Consult ítélet (C-54/96, EU:C:1997:413, 33. pont) (amely elutasította azt a kifogást, hogy a szóban forgó eljárási szabályokat maga az előterjesztő szerv fogadta el, hogy ezek a szabályok harmadik személyekkel szemben nem érvényesek, és hogy azokat nem tették közzé).

⁴⁰ Lásd az ADBG 23. §-ának (3) bekezdését. Lásd még az USK eljárási szabályzatának 11. pontját.

⁴¹ Lásd az USK eljárási szabályzatának 8. pontját.

⁴² Az ADBG 23. §-ának (4) bekezdése szerint az egész eljárást hat hónapon belül le kell zárni.

5. „Függetlenség”

51. Az egyetlen kritérium, amelynek nem feltétlenül kell teljesülnie annak eldöntése során, hogy a Bíróságnak el kell-e fogadnia az USK jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelmét, a függetlenség követelménye.

52. Még ha a függetlenség gondolata a bírói funkció szerves részét képezi is,⁴³ a Bíróság csak 1987-ben, az X (másik elnevezéssel Pretore di Salò) ítéletében⁴⁴ írta elő, hogy a kérdést előterjesztő szervnek függetlenül kell eljárnia ahhoz, hogy élni tudjon a Bírósággal való párbeszéd lehetőségével az előzetes döntéshozatali eljárásokban.

53. Mivel a függetlenség szükséges jellemzője annak, hogy a szervet a (jelenlegi) EUMSZ 267. cikk értelmében vett „bíróságnak” lehessen tekinteni, amikor az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek a tagállamok igazságszolgáltatási szervezetén belül működő bíróságoktól érkeztek, a Bíróság nem kérdőjelezte meg ezek függetlenségét. Ezt feltételezték róluk. A függetlenség kérdését tehát csak akkor értékelték, ha az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek valamely tagállam igazságszolgáltatási ágához nem tartozó szervektől érkeztek. Ilyen körülmények között nem volt szükség az uniós jog által előírt függetlenségi követelmény pontos tartalmának kifejtésére.⁴⁵

54. Így volt ez legalábbis egészen a közelmúltig, amikor a megkísérelt vagy végrehajtott jogszabály-módosítások miatt néhány tagállamban megkérdőjeleződött a bírói kar függetlensége. A „jogállamiság területén azonosított visszalépés”, amint azt gyakran emlegetik,⁴⁶ megkövetelte, hogy a Bíróság sokkal részletesebben fejtse ki, mit ért a bíróságok „függetlenségének” követelménye alatt. A vonatkozó ítéletek, amelyek vagy jogsértési eljárásokból, vagy előzetes döntéshozatali kérelmekből eredtek,⁴⁷ azt a kérdést tették fel, hogy a tagállamok jogszabályai – papíron és a gyakorlatban végrehajtva – elegendő garanciát nyújtanak-e a bírák önálló és független döntéshozatalához. E kérdések eldöntése során a Bíróságnak részletesebben ki kellett fejtene a függetlenség fogalmát.

55. Az ítélkezési gyakorlatnak e vonala vitát nyitott⁴⁸ arról a kérdésről, hogy a függetlenség kritériumai azonosak-e (és azonosaknak kell-e lenniük), amikor (i) a Bíróság arról dönt, hogy egy szerv „bíróságnak” minősül-e az EUMSZ 267. cikk értelmében, vagy (ii) amikor a függetlenségről különböző összefüggésekben dönt, mint például az EUSZ 19. cikk valamely tagállam általi állítólagos megsértése esetén; vagy az egyes uniós jogszabályok által előírt függetlenségi

⁴³ Lásd e tekintetben: Darmon főtanácsnok Corbiau ügyre vonatkozó indítványa (C-24/92, nem tették közzé, EU:C:1993:59, 10. pont).

⁴⁴ 1987. június 11-i X ítélet (14/86, EU:C:1987:275, 7. pont). Gand főtanácsnok azonban már jóval korábban a Vaassen-Göbbels ügyre vonatkozó indítványában (61/65, nem tették közzé, EU:C:1966:25, 281. o.) a „bíróság” fogalma fontos jellemzőjének ítélte a függetlenséget.

⁴⁵ Mindazonáltal egyes főtanácsnokok túlságosan rugalmasnak ítélték a Bíróság megközelítését a kérdést előterjesztő szerv függetlenségének kérdésében. Lásd például: Ruiz-Jarabo Colomer főtanácsnok De Coster ügyre vonatkozó indítványa (C-17/00, EU:C:2001:366, 19–28. pont) (amely kifejti, hogy az ítélkezési gyakorlat fokozatosan enyhült a függetlenség követelményével kapcsolatban).

⁴⁶ Lásd például: Pech, L. és Scheppele, K. L., *Illiberalism Within: Rule of Law Backsliding in the EU*, Cambridge Yearbook of European Legal Studies, 19. kötet, Cambridge University Press, 2017, 3–47. o.; Priebus, S., *The Commission's Approach to Rule of Law Backsliding: Managing Instead of Enforcing Democratic Values?*, *Journal of Common Market Studies*, 60(6). kötet, University Association for Contemporary European Studies and John Wiley & Sons Ltd., 2022, 1684–1700. o.

⁴⁷ A vonatkozó ítéletek áttekintését illetően lásd: Európai Parlament, Uniós Belső Politikák Főigazgatósága, Pech, L., *The European Court of Justice's jurisdiction over national judiciary-related measures*, 2023, elérhető itt: <https://democracyinstitute.ceu.edu/articles/european-parliament-publishes-study-laurent-pech>.

⁴⁸ Lásd Broberg, M., Fenger, N., *The European Court of Justice's Transformation of its Approach towards Preliminary References from Member State Administrative Bodies*, *Cambridge Yearbook of European Legal Studies*, 24. kötet, Cambridge University Press, 2022, 2. o.

követelmény alapján.⁴⁹ Az Associação Sindical dos Juízes Portugueses ítéletben⁵⁰ a Bíróság kifejezetten összekapcsolta az EUSZ 19. cikkben, a Charta 47. cikkében és az EUMSZ 267. cikkben foglalt függetlenség kritériumát. A Banco de Santander ítélet kétségtelenül értelmezhető úgy, hogy az EUSZ 19. cikkkel összefüggésben kidolgozott kritériumokat alkalmazza a „függetlenség” fogalmának az EUMSZ 267. cikkkel összefüggésben történő meghatározására.⁵¹

56. Egyes szerzők aggodalmukat fejezték ki, hogy az EUSZ 19. cikkkel kapcsolatos ítélkezési gyakorlat és a „bíróságnak” az EUMSZ 267. cikkben szereplő fogalmával kapcsolatos ítélkezési gyakorlat összekapcsolása megszüntetheti a további párbeszéd lehetőségét, amikor olyan tagállamok bíróságai nyújtanak be keresetet, amelyekben az igazságszolgáltatás függetlenségének garanciáiban rendszerszintű hiányosságokat állapítottak meg.⁵² Ugyanakkor egyes főtanácsnokok rámutattak arra, hogy a függetlenség értékelésénél a kontextus számít.⁵³

57. Természetesen igaz, hogy a kontextus, vagyis az az ok, amiért a Bíróság az intézményre alkalmazandó szabályokat értékeli, számít. Nem látom azonban, hogy ez hogyan eredményezhetne automatikusan különbséget a függetlenség érdemi mértéke tekintetében az említett különböző forgatókönyvek esetében. Ha az uniós jogban ki is fejlődött a függetlenség fogalmának értelmezése, ez nem jelenti azt, hogy szükségszerűen léteznek különböző függetlenségi fogalmak. Véleményem szerint a függetlenség követelménye ugyanaz minden olyan intézmény esetében, amely akár az EUSZ 19. cikk, akár az EUMSZ 267. cikk szerinti követelmények teljesítése céljából a „bíróság” kategóriájába kíván tartozni.

58. Az EUSZ 19. cikkkel kapcsolatos ügyekben kidolgozott azonos követelmények annak értékelésére való alkalmazása, hogy valamely szerv az EUMSZ 267. cikk értelmében vett „bíróságnak” minősül-e, véleményem szerint nem veszélyezteti az EUMSZ 267. cikk szerinti bírói párbeszédet. Éppen ellenkezőleg, amint azt a jelen ügy körülményei között ki fogom fejteni, e megközelítésre azért van szükség, hogy a tagállamok a jogviták bizonyos korlátozott kategóriáinak elbírálásával megbízott szakosított szervek létrehozásával ne kerüljék meg a függetlenség fontos követelményét, amelyet az uniós jogrend a nemzeti bíróságok tekintetében előír. A függetlenség biztosítja az egyenlő feltételeket a jogvita felei számára, mind belső, mind

⁴⁹ Ez utóbbira példa a 2006. szeptember 19-i Wilson ítélet (C-506/04, EU:C:2006:587), amelyben a Bíróság kifejtette, hogy mit értünk a bíróságok külső és belső függetlenségén. A Bíróság egy olyan előzetes döntéshozatal iránti kérelem keretében járt el, amely annak értékelésére vonatkozott, hogy a nemzeti szabályozás megfelel-e az ügyvédek szabad mozgásáról szóló, 1998. február 16-i 98/5/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 1998. L 77., 36. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 3. kötet, 83. o.) 9. cikkében előírt, az ügyvédi hivatásnak a képesítés megszerzése szerinti tagállamtól eltérő tagállamban történő állandó jellegű gyakorlásának megkönnyítése érdekében előírt, vagyis más szóval az ügyvédek szabad mozgására vonatkozó függetlenségi követelményeknek. Ez a rendelkezés előírta a tagállamok számára, hogy az ügyvéd bejegyzésével kapcsolatos határozatok ellen „bírói” jogorvoslatnak van helye a tagállam belső joga szerint.

⁵⁰ Lásd többek között: 2018. február 27-i Associação Sindical dos Juízes Portugueses ítélet (C-64/16, EU:C:2018:117, 34–38., valamint 42. és 43. pont).

⁵¹ 2020. január 21-i Banco de Santander ítélet (C-274/14, EU:C:2020:17, 55. és azt követő pontok). Lásd még: Broberg, M., Fenger, N., The European Court of Justice’s Transformation of its Approach towards Preliminary References from member State Administrative Bodies, *Cambridge Yearbook of European Legal Studies*, 24. kötet, Cambridge University Press, 2022, 21. és azt követő oldalak (értékelt a „függetlenségnek” az EUMSZ 267. cikk szerinti fogalmának fejlődését, valamint az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésére és a Charta 47. cikkére vonatkozó ítélkezési gyakorlatból származó tovaggyűrűző hatásokat).

⁵² Lásd például: Reyns, C., Saving judicial independence: a threat to the preliminary ruling mechanism?, *European Constitutional Law Review*, 17(1). kötet, Cambridge University Press, 2021, 26–52. o.

⁵³ Lásd e tekintetben: Wahl főtanácsnok Torresi egyesített ügyekre vonatkozó indítványa (C-58/13 és C-59/13, EU:C:2014:265, 46–54. pont); Bobek főtanácsnok Pula Parking ügyre vonatkozó indítványa (C-551/15, EU:C:2016:825, 76–107. pont).

külső szempontból.⁵⁴ Ez tehát a hatékony bírói jogvédelem szükséges jellemzője, amelyet olyan alapvető jogként kell érteni, amely minden személyt megillet a bírósági úton rendezendő jogvita minden lehetséges típusában. Ez nem jelenti azt, hogy a Bíróság módszerének meg kellene változnia az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek elfogadhatóságának vizsgálata során. Ha az előzetes döntéshozatal iránti kérelem „klasszikus” értelemben vett igazságszolgáltatási intézménytől származik, akkor továbbra is feltételezhető, hogy ez az intézmény bíróság, és nincs szükség további vizsgálatra. Csak akkor kell ellenőrizni a kérdést előterjesztő szerv függetlenségét, ha az ügy egyik résztvevője kétséget támaszt az említett szerv tagjainak függetlenségével kapcsolatban, vagy ha a Bíróság más módon tudomást szerez arról. Ezzel szemben a kérdést előterjesztő más szervek függetlenségét bizonyítani kell, mielőtt a kérelmet elfogadják.

59. Az ítélezési gyakorlat jelenlegi állása szerint a függetlenségnek „külső” és „belső” szempontja is van.⁵⁵ Az előbbi megköveteli, hogy a bíró önállóan dönthessen,⁵⁶ mindenfajta külső befolyástól mentesen. Ennek lehetővé tétele érdekében az uniós jog bizonyos normákat ír elő a „bíróság” tagjainak kinevezésére és felmentésére vonatkozóan. Még ha az ítélethozatal feladatával megbízott tagokat egy külső személy vagy szerv – ideértve a kormány valamelyik miniszterét is – is kinevezheti, kinevezésüket követően e tagoknak mentesnek kell lenniük az említett személy vagy szerv befolyásától. E tekintetben a Bíróság fontosnak tartja, hogy az elmozdíthatósággal szembeni szabályok a pusztán közigazgatási vagy munkajogon túlmutató jogi garanciákban legyenek rögzítve.⁵⁷ Más szóval a „bíróság” tagjait kinevező személyt vagy szerveket meg kell akadályozni abban, hogy ezeket a tagokat csak azért váltsák le, mert nem értenek egyet az álláspontjukkal.

60. Ez nem jelenti azt, hogy a felmentésnek teljesen lehetetlennek kell lennie, vagy hogy ugyanaz a személy, aki a tagokat kinevezte, nem rendelkezhet a tagok felmentésére vonatkozó hatáskörrel is. Ehelyett a tag megbízatásának lejárt előtti felmentés indokainak „jogszerű és kényszerítő indokok[on kell alapulniuk], tiszteletben tartva az arányosság elvét”.⁵⁸ Emellett a felmentés okait és megfelelő eljárásait is meg kell határozni.

61. Az USK tagjait a sportminiszter) nevezi ki négyéves időtartama, és a megbízatás megújítható.⁵⁹ A miniszter általi kinevezés önmagában nem jelenthet problémát, feltéve, hogy a kinevezést követően a tagok nem tartoznak lojalitással e miniszter felé. Úgy tűnik, hogy ez nem áll fenn. Az ADBG értelmében az USK tagjai nem fogadhatnak el utasításokat sem a kormánytól, sem a közigazgatási doppingellenes szervektől, például a NADA-tól, sem a sporttevékenységek résztvevőitől. Emellett a Bíróság eddig nem tekintette úgy, hogy a bírói függetlenséggel összeegyeztethetetlen lenne pusztán az a tény, hogy a megbízatás megújítható.

⁵⁴ Az ítélezési gyakorlat általában a függetlenség vagy pártatlanság „belső” szempontját a felektől való egyenlő távolságtartás biztosítása érdekében itéli fontosnak. Lásd például: 2006. szeptember 19-i Wilson ítélet (C-506/04, EU:C:2006:587, 52. pont). Így a bírácnak nem állhat fenn a jogvita kimeneteléhez fűződő személyes érdeke. Véleményem szerint a függetlenség „külső” szempontja, amely a bírác külső befolyástól való mentességét követeli meg, ugyanahhoz a célhoz járul hozzá, azaz hogy a jogvita mindkét fél számára egyenlő feltételeket biztosítson. A külső nyomás a jogvita olyan kimenetelét is eredményezi, amely nem a bíró önálló döntésének, hanem egy külső szereplőnek a bíróra – valószínűleg az egyik fél érdekében – gyakorolt befolyása miatt alakult ki.

⁵⁵ Lásd különösen: 2006. szeptember 19-i Wilson ítélet (C-506/04, EU:C:2006:587, 49–52. pont); 2020. január 21-i Banco de Santander ítélet (C-274/14, EU:C:2020:17, 57–62. pont).

⁵⁶ Lásd például: 2019. november 5-i Bizottság kontra Lengyelország (A rendes bíróságok függetlensége) ítélet (C-192/18, EU:C:2019:924, 109. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat).

⁵⁷ Lásd: 2020. január 21-i Banco de Santander ítélet (C-274/14, EU:C:2020:17, 60. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat); 2020. július 16-i Governo della Repubblica italiana (Az olasz békebírák jogállása) ítélet (C-658/18, EU:C:2020:572, 49. pont).

⁵⁸ Lásd: 2020. január 21-i Banco de Santander ítélet (C-274/14, EU:C:2020:17, 59. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat); 2020. július 16-i Governo della Repubblica italiana (Az olasz békebírák jogállása) ítélet (C-658/18, EU:C:2020:572, 48. pont).

⁵⁹ Az ADBG 8. §-ának (3) bekezdése. Ezzel szemben az ÖADR tagjait mint a doppingellenes ügyekben első fokon eljáró bírácokat a NADA nevezi ki. Lásd az ADBG 7. §-ának (3) bekezdését.

62. A jelen ügyben a sportminiszter közvetett módon befolyásolhatná az USK döntéshozatali eljárásait, ha idő előtt eltávolíthatná az érintett tagokat. Amint azonban már kifejtettem, az USK tagjai nem mozdíthatók el megbízatásuk lejárta előtt a sportminiszter egyszerű nemtetszése vagy egyet nem értése miatt. Az ADBG 8. §-a (1) bekezdésének 3. pontja értelmében az elmozdításra csak „alapos okból” kerülhet sor. A bíróság rendelkezésére álló iratokban nincs információ arról, hogy milyen okok sorolhatók az „alapos” jelző alá. A miniszternek az ADBG szerinti felmentési jogkörének terjedelmét tárgyalva a NADA azonban kifejtette, hogy az osztrák jog szerint kevés ok minősíthető „alaposnak”. A kérelmező azt is felvetette, hogy csak szándékos vagy legalább egyéves szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmények tartozhatnak ebbe a kategóriába. Úgy tűnik tehát, hogy a felek egyetértének abban, hogy az USK tagjai nem mozdíthatók el tetszés szerint vagy a sportminiszter vagy bármely más szerv önkényes belátása szerint.

63. Az USK tagjainak önkényes elmozdításával szembeni ilyen típusú védelmet meg kell különböztetni a TEAC tagjainak helyzetétől, amely a Banco de Santander ítélet tárgyát képezi. Az elmozdításuk az erre vonatkozóan megállapított különös szabályok hiánya miatt volt lehetséges.⁶⁰ Az ilyen szabályok hiánya abban nyilvánult meg – amint azt Hogan főtanácsnok az említett ügyben megállapította –, hogy a TEAC tagjait „a mindenkori kormány számára célszerű okokból” mentették fel.⁶¹

64. Végül azt a kérdést is meg kell vizsgálni, hogy a Bíróságnak milyen információkra kell támaszkodnia a kérdést előterjesztő szerv függetlenségének értékelése során. Véleményem szerint a Bíróság kizárólag az adott testületre vonatkozóan irányadó jogszabályokra támaszkodhat. Ha azonban az előtte folyó eljárás során aggályok merülnek fel e jogszabályok alkalmazásának gyakorlatával kapcsolatban, a Bíróságnak alaposabban kell értékelnie a vonatkozó körülményeket. Mindazonáltal a jelen ügyben nem merült fel ilyen aggály. Éppen ellenkezőleg, megerősítést nyert, hogy az ADBG 8. §-a (1) bekezdésének 3. pontjában foglalt elméleti elmozdítási jogkört még nem alkalmazták.⁶²

65. A jelen ügyben ezért úgy vélem, hogy a „külső” függetlenségi kritérium teljesül.

66. Ezzel eljutottam a függetlenségi kritérium második szempontjához, a „belső” szemponthoz. Ez a követelmény a kérdést előterjesztő szerv pártatlanságának fogalmával van összefüggésben.⁶³ Megköveteli, hogy az ilyen szerv az előtte folyó eljárásban független harmadik félként járjon el.⁶⁴

67. Röviden, az ítélethozatalban részt vevő tagoknak nem állhat fenn a jogvita kimeneteléhez fűződő személyes érdeke. Ez elsősorban azt jelenti, hogy a jogvitában érintett felekkel kapcsolatban álló személyek nem lehetnek a bíróság tagjai. A függetlenség e szempontjának értékeléséhez meg kell vizsgálni a „bíróság” szervezetére vonatkozó szabályokat, és meg kell állapítani, hogy fennáll-e funkcionális kapcsolat a vitarendező szerv és azon közigazgatási hatóság

⁶⁰ 2020. január 21-i Banco de Santander ítélet (C-274/14, EU:C:2020:17, 66. pont).

⁶¹ Hogan főtanácsnok Banco de Santander ügyre vonatkozó indítványa (C-274/14, EU:C:2019:802, 38. pont).

⁶² Lásd analógia útján: 2022. január 13-i Ministerstwo Sprawiedliwości ítélet (C-55/20, EU:C:2022:6, 77. pont); 2023. január 26-i Construct ítélet (C-403/21, EU:C:2023:47) (figyelembe véve, hogy a fegyelmi bíróság tagjának visszahívására irányuló jogkört soha nem használták fel figyelembe veendő kritériumként, amikor annak valószínűségét mérlegették, hogy e jogkör alkalmas-e arra, hogy aláassa a kérdést előterjesztő szerv „külső” függetlenségét).

⁶³ Lásd például: 2019. november 5-i Bizottság kontra Lengyelország (A rendes bíróságok függetlensége) ítélet (C-192/18, EU:C:2019:924, 110. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

⁶⁴ Lásd például: 2022. május 3-i CityRail ítélet (C-453/20, EU:C:2022:341, 52. és 64–69. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat) (egy olyan közigazgatási hatóságra vonatkozik, amely hivatalból gyakorolt felülvizsgálati jogköre révén „jogorvoslati kérelmet nyújthatott be” saját magához, és ezáltal felülvizsgálhatta a vasúti ágazatra vonatkozó nemzeti igazgatási szervezet által hozott közigazgatási határozatokat).

között, amelynek határozatait felülvizsgálja.⁶⁵ Más szóval, a Bíróságnak azt kell értékelnie, hogy a szóban forgó szerv és a közigazgatási hatóság szerepe egyértelműen elkülönül-e egymástól, vagy pedig összemosódik. Ez utóbbi esetben a szóban forgó szerv nem tekinthető úgy, hogy kellően „független” a közigazgatási hatóságtól.⁶⁶

68. E tekintetben a Bizottság arra hivatkozik, hogy az USK ugyanannak az intézményi struktúrájának a részét képezi, mint a NADA és az ÖADR. Az ADBG 8. §-ának (1) bekezdése előírja, hogy az USK-t a NADA-nál kell „létrehozni”. Az érv tehát az, hogy az USK éppen azon intézmény tekintetében határoz, amelyhez szervezetileg tartozik.

69. Az ügy iratai alapján nem tartom indokoltnak ezeket a kifogásokat. A Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy a puszta *intézményi* kapcsolatok – további elemek hiányában – nem elegendők az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet előterjesztő szerv függetlenségének megkérdőjelezéséhez. Így például az MT Højgaard és Züblin ítéletben⁶⁷ a Bíróság elutasította azt az érvelést, hogy a Klagenævnet for Udbud (dán közbeszerzési panaszbizottság) nem független pusztán azért, mert titkársága a vállalkozásokért és a növekedésért felelős minisztériummal közös. Hasonlóképpen a Dorsch Consult ítéletben a Bíróság a Bizottság azon kifogásai ellenére, hogy az érintett felügyeleti bizottságot „a Bundeskartellamt (szövetségi versenyhatóság, Németország) szervezeti struktúrájához kapcsolódónak” ismerték el,⁶⁸ kifejtette, hogy „a felügyeleti bizottság önállóan, saját felelősségére végzi a feladatát”.⁶⁹

70. A jelen ügyben úgy vélem, hogy az ügy irataiból vagy a felek észrevételeiből semmi jel nem mutat arra, hogy az USK, valamint a NADA, az ÖADR, az osztrák kormány vagy akármelyik sportszövetség között működési kapcsolat állna fenn.

71. Valóban, amint azt a jelen indítvány 27. pontjában kifejtettem, az USK a NADA-tól és az ÖADR-től függetlenül jár el. Amint azt a NADA a tárgyaláson megerősítette, az USK-nak nincs hatásköre arra, hogy hivatalból felülvizsgálatot indítson az ÖADR határozatai ellen. A Banco de Santander ítélettel ellentétben nincs bizonyíték arra, hogy a NADA tagjai vagy sportszervezetek olyan eljárásokban ítélkezzenek, amelyekben félként járnak el.⁷⁰ Azt sem állították, hogy ezek a szervek bármilyen más módon befolyásolhatják az USK előtti eljárások lefolyását.

72. A jelen ügyben ezért úgy vélem, hogy a „külső” függetlenségi kritérium is teljesül.

73. Végezetül válaszolnom kell a Bizottság által felvetett utolsó aggályra, amely az USK összetételére vonatkozik, amely a jogi szakembereken kívül más kapcsolódó területek (kémia, toxikológia és sportegészségügy) szakértőit is magában foglalja. A Bíróság már elfogadott a részben az érintett terület szakértőiből álló szervek által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmeket,⁷¹ amennyiben az adott szervek önállóan látják el feladatukat.⁷² A résztvevők egyike

⁶⁵ Lásd e tekintetben: 2020. január 21-i Banco de Santander ítélet (C-274/14, EU:C:2020:17, 61. és azt követő pontok, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

⁶⁶ Lásd például: 2005. május 31-i Syfait és társai ítélet (C-53/03, EU:C:2005:333, 31–37. pont); 2002. május 30-i Schmid ítélet (C-516/99, EU:C:2002:313, 34–38. pont).

⁶⁷ 2016. május 24-i MT Højgaard és Züblin ítélet (C-396/14, EU:C:2016:347).

⁶⁸ 1997. szeptember 17-i Dorsch Consult ítélet (C-54/96, EU:C:1997:413, 34. pont).

⁶⁹ 1997. szeptember 17-i Dorsch Consult ítélet (C-54/96, EU:C:1997:413, 35. pont).

⁷⁰ Lásd: 2020. január 21-i Banco de Santander ítélet (C-274/14, EU:C:2020:17, 67. és 77. pont).

⁷¹ Lásd például: 1981. október 6-i Broekmeulen ítélet (246/80, EU:C:1981:218, 9. pont) (amelyben a szóban forgó testület részben orvosokból állt); 2016. május 24-i MT Højgaard és Züblin ítélet (C-396/14, EU:C:2016:347, 27–29. pont) (amelyben a szóban forgó testület részben laikusokból, részben bírákból állt).

⁷² Lásd például: 2016. május 24-i MT Højgaard and Züblin ítélet (C-396/14, EU:C:2016:347, 27. pont); 2020. július 16-i Governo della Repubblica italiana (Az olasz békebírák jogállása) ítélet (C-658/18, EU:C:2020:572, 55. pont).

sem állította a Bíróság előtt, hogy az USK azon tagjai, akik nem jogászok, külső utasításokat fogadhatnak el, vagy részrehajlóak lehetnek a döntéshozatalban. Ezért nem látom, hogy az USK vegyes összetétele önmagában aggályokat vetne fel a testület függetlenségével kapcsolatban.⁷³

6. Az USK mint utolsó fokon eljáró bíróság

74. Mielőtt befejezném a jelen kérelem elfogadhatósága kérdésének elemzését, annak megállapítását szeretném javasolni, hogy az USK az ügy körülményei között nemcsak hogy „bíróságnak” minősül, hanem egy olyan „bíróságnak”, amelynek határozatai ellen nincs jogorvoslati lehetőség, és amely ezért az EUMSZ 267. cikk harmadik bekezdése értelmében nemcsak jogosult, hanem *köteles* is az előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztésére.

75. Amint azt a jelen indítvány 33. és 34. pontjában kifejtettem, az USK által eldöntött egyes kérdések az osztrák polgári bíróságok előtt megtámadhatók. Úgy tűnik azonban, hogy az osztrák polgári bíróságok *valóban nem rendelkeznek hatáskörrel* az adatvédelmi szabályok, köztük az általános adatvédelmi rendelet és az osztrák adatvédelmi törvény megsértésével kapcsolatos jogkérdések elbírálására. Feltételezem, hogy a kérelmező is erre gondolt, amikor azt állította, hogy adatainak közzététele nem tartozik az illetékes polgári bíróságok általi bírósági felülvizsgálat hatálya alá.

76. Másrészt az USK határozata ellen közigazgatási bírósághoz sem lehet fordulni. A NADA a tárgyaláson kifejtette, hogy a hatóságok elleni, adatvédelmi ügyekkel kapcsolatos fellebbezések elbírálására általában a Bundesverwaltungsgericht (szövetségi közigazgatási bíróság) rendelkezik hatáskörrel. Úgy tűnik azonban, hogy az ADBG nem rendelkezik arról a lehetőségről, hogy az USK határozata ellen fellebbezést lehessen benyújtani az említett bírósághoz.

77. Ha valóban ez az osztrák jogi helyzet, akkor az USK lenne az egyetlen és végső bírósági fórum, amely előtt megkérdőjelezhető az ÖADR vagy az USK határozatainak a NADA honlapján történő közzétételének az általános adatvédelmi rendelettel való összeegyeztethetősége. Ez azt jelentené, hogy az USK jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelme biztosítja az egyetlen lehetőséget az általános adatvédelmi rendelet egységes értelmezésének biztosítására az ausztriai doppingellenes eljárásokkal összefüggésben. Következésképpen e jogi kérdés tekintetében az USK az EUMSZ 267. cikk harmadik bekezdése értelmében olyan tagállami bíróság, „amelynek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség”.

78. A kérelmező (valamint több más korábbi sportoló) által először az osztrák adatvédelmi hatósághoz, most pedig a Bundesverwaltungsgerichthez (szövetségi közigazgatási bíróság) benyújtott párhuzamos kereset nem vonhatja kétségbe a Bíróság általa jelen ügyben adandó iránymutatás hasznosságát.⁷⁴ Ez a párhuzamos kereset az általános adatvédelmi rendelet 77. és 78. cikke értelmében az illetékes nemzeti felügyeleti hatósághoz benyújtott panaszt elutasító határozat ellen benyújtott kereseten alapul. Amit azonban a kérelmező a jelen kérelem útján el kíván érni, az az általános adatvédelmi rendelet 79. cikke értelmében „az adatkezelővel vagy az adatfeldolgozóval szembeni bírósági jogorvoslat”. Amint azt a Bíróság nemrégiben a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság ítéletében kifejtette, az általános adatvédelmi rendelet 77., 78. és 79. cikkében szereplő jogorvoslatoknak „párhuzamosan és egymástól

⁷³ Lásd még ezzel összefüggésben: Bobek főtanácsnok Ministerstwo Sprawiedliwości ügyre vonatkozó indítványa (C-55/20, EU:C:2021:500, 58. és 59. pont).

⁷⁴ Amint az a nemzeti bíróság irataiból kitűnik, az említett ügyet W108 2250401–1/10Z. sz. alatt vették nyilvántartásba, és azt a Bundesverwaltungsgericht (szövetségi közigazgatási bíróság) a jelen ügyben folyó eljárás idejére felfüggesztette.

függetlenül is gyakorolhatónak” kell lenniük, és a tagállamok nemzeti rendszereinek kell biztosítaniuk, hogy e párhuzamos alkalmazásból ne eredjen ellentmondás.⁷⁵ A jelen ügy pontosan azért különbözik azoktól az esetektől, amelyekben a Bíróság úgy ítélte meg, hogy az uniós jogokkal összefüggő bírói jogvédelem kérelmezésére csak egy út állhat nyitva, mert maga az általános adatvédelmi rendelet rendelkezik az eljárások kettősségének e lehetőségéről, és úgy tűnik, hogy az osztrák jogban is így került átültetésre.^{76/77} Más szóval, az osztrák adatvédelmi hatósághoz benyújtott panasz nem helyettesítheti a kérelmezőnek az általános adatvédelmi rendelet szerinti jogainak az illetékes nemzeti bíróságok előtti közvetlen érvényesítését.

79. Úgy tűnik, hogy az osztrák jogalkotó úgy döntött, hogy az USK-t az egyetlen olyan „bíróságként” hozza létre, amely hatáskörrel rendelkezik a doppingellenes jogvitákban az általános adatvédelmi rendelet szerinti jogok állítólagos megsértésével kapcsolatban felmerült követelések elbírálására. Úgy tűnik, hogy egyetlen más bíróság sem rendelkezik ilyen hatáskörrel. A nemzeti jogalkotó az igazságszolgáltatási rendszere megszervezésére vonatkozó eljárási autonómia alapján természetesen megteheti ezt. Ennélfogva, visszatérve arra az érvekre, hogy a függetlenség követelményeinek az EUMSZ 267. cikk vagy az EUSZ 19. cikk összefüggésében azonosnak kell lenniük, az, hogy az USK-nak a jelen ügyben az elfogadhatósági kérdés eldöntése céljából a alacsonyabb függetlenségi követelménynek kell megfelelnie, nem állna összhangban az osztrák jogalkotó azon döntésével, hogy ezt a szervet beilleszti igazságszolgáltatási rendszerébe.

7. Közbenső következtetés

80. A fenti okokból úgy vélem, hogy az USK megfelel az EUMSZ 267. cikk szerinti „bíróság” fogalmának. A kérelmet tehát elfogadhatónak kell tekinteni.

IV. Az ügy érdeme

81. A jelen ügyben a kérelmező az általános adatvédelmi rendelet alapján egy olyan adatkezelési műveletet támad, amelynek során a neve, valamint többek között a doppingvétsége és az ebből eredő felfüggesztése felkerül a NADA honlapjának nyilvánosan hozzáférhető részére a doppingvétséget elkövető személyeket tartalmazó táblázatba való bejegyzés formájában (a továbbiakban: vitatott adatkezelési művelet).

82. Amint az a tárgyaláson kifejtésre került, az ügye nem vonatkozik a két járulékos és összefüggő adatkezelési műveletre, amelyek a következők: i. ugyanazon személyes adatoknak a NADA nyilvánosan elérhető honlapján sajtóközlemény formájában történő közzététele, illetve ii. a sajtóközlemény e-mail útján egy zárt, de nyilvánvalóan szabadon hozzáférhető levelezési lista részére történő megküldése.

⁷⁵ 2023. január 12-i Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság ítélet (C-132/21, EU:C:2023:2, 57. pont).

⁷⁶ Ezt a megállapítást alátámasztja az e kérdésre vonatkozó tudományos irodalom; lásd: Bresich, R.; Dopplinger, L.; Dörnhöfer, S.; Kunnert, G.; Riedl, E., *Datenschutzgesetz –Kommentar* (Linde Verlag, 2018), 201. o. és Schwamberger, S., in Jahnel, D. (szerk.), *Jahrbuch 19 Datenschutzrecht* (Neuer Wissenschaftlicher Verlag, 2019), 267. o., a nemzeti jogra való hivatkozással.

⁷⁷ Lásd analógia útján a vasúti infrastruktúra használati díjának felszámításáról szóló, 2001. február 26-i 2001/14/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2001. L 75., 29. o.; magyar nyelvű különkiadás 7. fejezet, 5. kötet, 404. o.) a 2001/14 irányelvet (HL 2001. L 75., 29. o.; magyar nyelvű különkiadás 7. fejezet, 5. kötet, 404. o.) illetően: 2017. november 9-i CTL Logistics ítélet (C-489/15, EU:C:2017:834, 87. pont); 2022. október 27-i DB Station & Service ítélet (C-721/20, EU:C:2022:832, 60., 80. és 81. pont) (amelyek kifejtik, hogy a bírósági eljárást megelőzően a vasúti díjaknak a 2001/14/EK irányelv alapján létrehozott szabályozó szervezet előtti vitatása szükséges).

A. Az általános adatvédelmi rendeletnek a jelen ügy körülményeire történő alkalmazhatósága

83. A kérelmező által kifogásolt tevékenységek megfelelnek azon tevékenységek leírásának, amelyekre az általános adatvédelmi rendeletet kell alkalmazni, ez a *i. személyes adatok ii. automatizált eszközök útján végzett iii. kezelése*.⁷⁸ Először is a személyes adatok online nyilvánosságra hozatala „adatkezelésnek” minősül.⁷⁹ Másodsor, a szóban forgó adatkezelési művelet „személyes adatokat” használ fel: végső soron a kérelmező *neve* az, amely a vele szemben kiszabott büntetés és a szóban forgó doppingvétség mellett a NADA által történő nyilvánosságra hozatal tárgyát képezi.⁸⁰ Harmadszor, a NADA honlapjára történő feltöltéskor a kérelmező személyes adatai egy szerveren haladnak keresztül. Ez az áthaladás „automatizált eszközök útján” végzett adatkezelésnek minősül.⁸¹

84. Alkalmazható-e azonban az általános adatvédelmi rendelet az adatkezelési műveletekre a jelen ügy körülményei között?

85. Az általános adatvédelmi rendeletet az EUMSZ 16. cikk (2) bekezdése alapján fogadták el, amely jogalap felhatalmazza az uniós jogalkotót arra, hogy a személyes adatoknak a tagállamok által „az uniós jog alkalmazási körébe tartozó tevékenységeik során” történő kezelését szabályozza. Az uniós hatáskör ugyanezen korlátozása jelenik meg az általános adatvédelmi rendelet 2. cikke (2) bekezdésének a) pontjában, amely kizárja a rendeletnek az uniós jog hatályán kívül eső tevékenységek során végzett adatkezelésre történő alkalmazását.

86. Szpunar főtanácsnok annak megállapítását javasolta, hogy az EUMSZ 16. cikk (2) bekezdésében említett „uniós jog alkalmazási köre” meghaladja a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „uniós jog végrehajtásának” eseteit.⁸² Egyetértek e megállapítással. Éppen azért, mert a Charta nem az Unió hatáskörének bővítésére irányul, a Szerződés szövegébe belefoglalták a magánélet és az adatok védelmének az uniós alapjogokkal azonos mértékű szabályozására vonatkozó kifejezett hatáskört. Ezzel azonban az Unió nem kapott általános hatáskört a tagállamok általi adatkezelés szabályozására. Az irányelv *kizárólag az uniós jog alkalmazási körén belül* kapott felhatalmazást a tagállamok tevékenységének szabályozására. Az uniós hatásköröknek ezt a Szerződésben és magában az általános adatvédelmi rendeletben kifejezett korlátozását kell értelmezni. Véleményem szerint, ha egy tagállamban végzett adatkezelési tevékenység nem hozható (akár laza) kapcsolatba az uniós jog hatálya alá tartozó területtel, akkor az általános adatvédelmi rendelet nem alkalmazható.

87. A személyes adatoknak a valamely tagállam doppingellenes jogszabályainak végrehajtása céljából történő kezelése véleményem szerint nem olyan tevékenység, amely az uniós jog jelenlegi fejlődési szintjén az említett adatkezelési tevékenységet az uniós jog alkalmazási körébe vonná.

⁷⁸ Az általános adatvédelmi rendelet 2. cikkének (1) bekezdése.

⁷⁹ Lásd például: 2003. november 6-i Lindqvist ítélet (C-101/01, EU:C:2003:596, 25. pont); 2014. május 13-i Google Spain és Google ítélet (C-131/12, EU:C:2014:317, 26. pont) (megállapítja, hogy a személyes adatok internetes oldalon való feltüntetéséből álló művelet adatkezelésnek minősül).

⁸⁰ Ezek az információk felhasználhatók arra, hogy a kérelmezőt a vétség elkövetőjeként azonosítsák, és így az általános adatvédelmi rendelet 4. cikkének (1) bekezdése értelmében egyértelműen „azonosított vagy azonosítható természetes személyre vonatkoznak”.

⁸¹ Lásd például: 2003. november 6-i Lindqvist ítélet (C-101/01, EU:C:2003:596, 26. pont).

⁸² Szpunar főtanácsnok WK ügyre vonatkozó indítványa (C-33/22, EU:C:2023:397, 78. pont).

88. Az Európai Unió nem rendelkezik hatáskörrel a sport szabályozására. Ez nem változott azzal, hogy az EUMSZ 165. cikk bevezette a támogató hatáskört a sport területén.⁸³ Mindazonáltal a Bíróság úgy ítélte meg, hogy az uniós jog akkor alkalmazandó a sportra, ha azt gazdasági tevékenységként értelmezik.⁸⁴ Az uniós elsődleges jog minden releváns esetben a határokon átnyúló mozgásra vonatkozó rendőrségi korlátozásokra vagy a belső piaci versenyre vonatkozott.⁸⁵ Igaz, a nemzeti doppingellenes szabályok a szabad mozgás akadályaként is értelmezhetők. A jelen ügy azonban nem ebből a helyzetből ered.

89. A doppingellenes szabályok elsősorban a sportot mint sportot szabályozzák. Inkább a sport társadalmi és nevelési funkcióival foglalkoznak, mint a gazdasági vonatkozásaival, még ha az előbbiek befolyásolhatják is az utóbbiakat. Mindazonáltal, még ha az EU-nak nincs is szabályozási hatásköre a sport területén, elméletileg harmonizálhatná a nemzeti doppingellenes szabályokat, ha ez a határokon átnyúló mozgások előtt álló akadályok elhárításához szükségesnek bizonyul. A jog jelenlegi állása szerint azonban nincsenek olyan uniós szabályok, amelyek akár csak közvetve is kapcsolódnának a tagállamok doppingellenes politikáihoz.

90. Ilyen helyzetben nehéznek ítélem az uniós joggal való szükséges kapcsolat ahhoz való kialakítását, hogy a jelen ügy körülményeit az uniós jog alkalmazási körébe tartozó tagállami tevékenységnek tekintjük. Ezért azon a véleményen vagyok, hogy az általános adatvédelmi rendelet nem alkalmazható a jelen ügyre.

91. Abban az esetben, ha a Bíróság úgy ítéli meg, hogy az általános adatvédelmi rendelet ennek ellenére alkalmazandó, most rátérek a rendelkezéseknek az USK által kért értelmezésére.

92. A kérdést előterjesztő szerv lényegében a következőkkel foglalkozik: egyrészt azzal, hogy az osztrák jog (az ADBG), amely előírja, hogy a doppingellenes szabályok megsértését megállapító határozatokat a hivatásos sportolók esetében mindenfajta egyedi arányossági vizsgálat nélkül a nyilvánosság számára hozzáférhetővé kell tenni, összhangban van-e az általános adatvédelmi rendelettel; másrészt, hogy szükséges-e a NADA azon döntése, hogy e közzétételi kötelezettséget úgy hajtja végre, hogy az adatokat a weboldalának nyilvánosan hozzáférhető részein helyezi el.

93. Emiatt a kérdést előterjesztő szerv több kérdést tesz fel az általános adatvédelmi rendelet értelmezésével kapcsolatban. A második és harmadik kérdést, amelyeket együtt kell kezelni, a legfontosabbnak és legösszetettebbnek tartom. Ezért először a többi kérdéssel foglalkozom, mielőtt rátérnék az USK által felvetett jogszerűségi és arányossági kérdésekre.

⁸³ Az EUMSZ 165. cikk szerepéről lásd: Szpunar főtanácsnok Royal Antwerp Football Club ügyre vonatkozó indítványa (C-680/21, EU:C:2023:188, 48–55. pont).

⁸⁴ Lásd e tekintetben: Weatherill, S., *Saving Football from Itself: Why and How to Re-make EU Sports Law*, *Cambridge Yearbook of European Legal Studies* (2022), 24. kötet, 8. és 9. o.

⁸⁵ 1995. december 15-i Bosman ítélet (C-415/93, EU:C:1995:463, 73. és azt követő pontok); 2006. július 18-i Meca-Medina és Majcen kontra Bizottság ítélet (C-519/04 P, EU:C:2006:492, 22. és azt követő pontok); 2008. július 1-jei MOTOE-ítélet (C-49/07, EU:C:2008:376, 20–26. pont); 2010. március 16-i Olympique Lyonnais ítélet (C-325/08, EU:C:2010:143, 27. és azt követő pontok); 2019. június 13-i TopFit és Biffi ítélet (C-22/18, EU:C:2019:497, 27. és azt követő pontok); Rantos főtanácsnok International Skating Union kontra Bizottság ügyre vonatkozó indítványa (C-124/21 P, EU:C:2022:988, 36–43. pont); Rantos főtanácsnok European Superleague Company ügyre vonatkozó indítványa (C-333/21, EU:C:2022:993, 39–42. pont); Szpunar főtanácsnok Royal Antwerp Football Club ügyre vonatkozó indítványa (C-680/21, EU:C:2023:188, 34–36. pont).

B. Az első kérdés

94. Az USK az első kérdésével lényegében azt kívánja megállapítani, hogy az általános adatvédelmi rendelet 9. cikke értelmében vett „egészségügyi adatról” van-e szó azon információ közzététele esetében, amely szerint egy meghatározott személy egy meghatározott doppingvétséget követett el.

95. Az e kérdésre adott válasz véleményem szerint mind az „egészségügyi adatok” fogalmának meghatározásából, mind a Bíróság ítélkezési gyakorlatából levezethető.

96. Az általános adatvédelmi rendelet 4. cikkének 15. pontja szerint az egészségügyi adat egy természetes személy testi vagy pszichikai egészségi állapotára vonatkozó személyes adat, ideértve a természetes személy számára nyújtott egészségügyi szolgáltatásokra vonatkozó olyan adatot is, amely információt hordoz a természetes személy egészségi állapotáról.

97. A kérelmező kivételével valamennyi fél helyesen állapítja meg, hogy ez a meghatározás két elemből áll. Az első az a követelmény, hogy a szóban forgó személyes adatok egy természetes személy testi vagy pszichés *egészségére* vonatkozzanak. A második az, hogy ezek az adatok a természetes személy *egészségi állapotáról* hordozzanak információkat. Más szóval, a szóban forgó személyes adatoknak nem csupán legalább valamilyen módon kapcsolódniuk kell az érintett egészségéhez (ami laza kapcsolatot feltételez), hanem lehetővé kell tenniük azt is, hogy ezekből az információkból az érintett egészségi állapotára vonatkozó következtetéseket lehessen levonni (ami az érintett információk személyre szabott aspektusát feltételezi).

98. A jelen ügyben nem vagyok meggyőződve arról, hogy az utóbbi kritérium, amely az érintett szubjektív egészségi állapotának meghatározó kritériumaként szolgál, teljesül.

99. Az a megállapítás ugyanis, hogy a kérelmező bizonyos tiltott szereket fogyasztott vagy birtokolt, semmit sem mond a testi vagy pszichés egészségi állapotáról. Ahogyan az alkoholfogyasztás sem mond semmit arról, hogy valaki alkoholfüggőségben szenved-e, úgy a jelen ügyben szóban forgó szereknek a kérelmező általi fogyasztása vagy birtoklása sem mutat semmilyen *logikai* vagy *egyértelmű* összefüggést a testi vagy pszichés egészségével.

100. Nem gondolom azt sem, hogy az általános adatvédelmi rendelet (35) preambulumbekzdéséből más következtetést lehetne levonni.⁸⁶ Első mondata lényegében azt tisztázza, hogy az „egészségügyi adatok” fogalmának nincsen „lejárati ideje”. A második mondat ezután felsorolja, hogy milyen információk tartozhatnak ebbe a kategóriába, anélkül azonban, hogy utalna arra, hogy a 4. cikk 10. pontjának hatályát másként kell értelmezni.

101. Bár természetesen igaz, hogy a Lindqvist ítéletben a Bíróság megállapította, hogy az „egészségi állapotra vonatkozó adatok” kifejezésnek tág értelmezést kell adni,⁸⁷ ezt az értelmezést az adatvédelmi irányelv,⁸⁸ az általános adatvédelmi rendelet elődje háttérben végezte, amely nem tartalmazta az „egészségi állapotra vonatkozó adatok” fogalmának külön meghatározását. A

⁸⁶ Az említett preambulumbekzdés a következőképpen szól: „Az egészségügyi személyes adatok közé tartoznak az érintett egészségi állapotára vonatkozó olyan adatok, amelyek információt hordoznak az érintett múltbeli, jelenlegi vagy jövőbeli testi vagy pszichikai egészségi állapotáról. Ide tartoznak az alábbiak: [...] valamely testrész vagy a testet alkotó anyag – beleértve a genetikai adatokat és a biológiai mintákat is – teszteléséből vagy vizsgálatából származó információk”.

⁸⁷ Lásd: 2003. november 6-i Lindqvist ítélet (C-101/01, EU:C:2003:596, 50. pont).

⁸⁸ A személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (adatvédelmi irányelv) (HL 1995. L 281., 31. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 15. kötet, 355. o.).

Bíróság értelmezése sem tartalmazta azt a követelményt, hogy a szóban forgó adatoknak az érintett *egészségi állapotára* kell vonatkozniuk. Ily módon, bár a Lindqvist ítélet adhat némi iránymutatást a kifejezés értelmezéséhez, az biztosan nem írhatja felül az uniós jogalkotó azon konkrét jogszabályi beillesztését, amely az érintett egészségügyi adatait az egészségi állapothoz kapcsolja.⁸⁹

102. Összefoglalva, az első kérdésre adott válaszomban azt javasolom, hogy a Bíróság állapítsa meg, hogy az az információ, amely szerint a hivatásos sportoló doppingvétséget követett el valamely tiltott szer vagy módszer használatával vagy annak kísérletével, illetve birtoklásával összefüggésben, önmagában nem minősül az általános adatvédelmi rendelet 9. cikke értelmében vett „egészségügyi adatnak”.

C. A negyedik kérdés

103. Negyedik kérdésével az USK lényegében azt kérdezi, hogy a kérelmező nevének, az általa elkövetett doppingvétségnek és a vele szemben kiszabott büntetésnek a nyilvánosságra hozatala az általános adatvédelmi rendelet 10. cikke értelmében a büntetőjogi felelősség megállapítására vonatkozó határozatokra és bűncselekményekre vonatkozó személyes adatok kezelésének minősül-e.

104. A NADA, a WADA, valamint a belga, a francia és a lengyel kormány megkérdőjelezi a kérelmezőre kiszabott szankciók „büntetőjogi” minősítését. Ennek alapján arra a következtetésre jutnak, hogy az általános adatvédelmi rendelet 10. cikke nem alkalmazható a jelen ügy körülményeire.

105. A kérelmező, a lett kormány és a Bizottság ugyanakkor az ellenkezőjét állítja. Álláspontjuk lényegében arra az érvre támaszkodik, hogy a kérelmezővel szemben kiszabott doppingeltiltás jelentős személyes hatással bír. Véleményük szerint a szankció nemcsak viszonylag jelentős szakmai eltiltással és pénzügyi következményekkel jár, hanem a kérelmező nevének a doppingvétség és a kiszabott büntetés mellett történő (korlátlan) közzététele miatti megszégyenítésből és megbélyegzésből eredő közvetett következményekkel is. Ez az összetett helyzet az, amely a jelen ügyben szóban forgó szankciót „büntetőjogi” jellegűvé teszi. Ennek alapján a kérelmező így a továbbiakban azzal érvel, hogy az ÖADR az általános adatvédelmi rendelet 10. cikke értelmében vett „közhatalmi szervnek” minősül.

106. Egyetértek a kérelmezővel, a lett kormánnyal és a Bizottsággal abban, hogy a jelen ügyben a szóban forgó doppingvétség miatt kiszabott szankció az általános adatvédelmi rendelet 10. cikke értelmében büntetőjogi jellegű.

107. Nyilvánvaló, hogy az általános adatvédelmi rendelet 10. cikkében szereplő két „büntetőjogi” fogalom („a büntetőjogi felelősség megállapítására vonatkozó határozatok” és „bűncselekmények”) bármelyikének értelmezése önálló értelmezést igényel.⁹⁰ Emellett, mivel mindkét fogalomnak ugyanaz a (késő latin „*criminalis*” szóban található) etimológiai alapja, és mivel az uniós jogalkotó

⁸⁹ Amelyet eredetileg még szigorúbban fogalmaztak meg, mint ami a szöveg végleges változatában szerepel. Lásd e tekintetben: az Európai Unió Tanácsa, adatvédelmi és információcsere munkacsoport, Általános adatvédelmi rendelet, az I. és II. fejezet felülvizsgált tervezete (6828/13, 2013. február 26., 10. o.) (amely egy olyan javaslatot tartalmazott, amely azt kívánta előírni, hogy a szóban forgó egészségügyi adatoknak „az [...] egyén jelentős egészségügyi problémáira, kezeléseire és krónikus állapotára vonatkozó információkat kell hordozniuk”).

⁹⁰ Lásd: 2021. június 22-i Latvijai Republikai Saeima (Büntetőpontok) ítélet (C-439/19, EU:C:2021:504, 85. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat) (megállapítja e fogalom uniós jog szerinti autonóm jellegét).

az általános adatvédelmi rendelet 10. cikkében foglalt megerősített védelmet kizárólag a büntetőjogi területre kívánta korlátozni,⁹¹ e rendelkezés alkalmazhatósága alapvetően attól függ, hogy a kiszabott releváns szankció büntetőjogi jellegű-e.⁹²

108. Annak megállapításához, hogy egy szankció büntetőjogi jellegű-e, a Bíróság három kritériumot vesz figyelembe: az első kritérium a jogsértés belső jog szerinti jogi minősítése, a második a jogsértés jellege, a harmadik pedig az érintett személlyel szemben kiszabható büntetés súlyossága.⁹³ Az utóbbi két kritériumnak vitathatatlanul nagyobb súlya van.⁹⁴

109. A jelen ügyben a bíróság rendelkezésére álló iratokból kitűnik, hogy a kérelmező doppingvétség miatti felfüggesztésére vonatkozó információk közzététele tiltott szerek birtoklására és részleges használatára vonatkozik. Amint a Bizottság kifejti, és megerősítésre vár, az ilyen szerek birtoklása és/vagy használata az ADBG 28. §-ának (1) bekezdése szerint bűncselekménynek minősül. Az előzetes döntéshozatali kérelem szerint e jogsértés elkövetésének következményei a címek visszavonása és a pénzdíjaktól való megfosztás, valamint az összes (nemzeti és nemzetközi) versenyen való részvételtől való négyéves eltiltás. Úgy tűnik, hogy az ADBG 24. §-ának (4) bekezdése megtiltja a kérelmezőnek a sportszervezeteknél végzett keresőtevékenységet az eltiltás időtartama alatt.

110. Amint azt az eljárásban részt vevő valamennyi fél elfogadja, e szankciók egyértelmű célja a kérelmezőnek a cselekményeiért való büntetése, valamint a kérelmező (és más sportolók) elrettentése attól, hogy ugyanezt a cselekményt (újra) elkövesse.

111. A címek visszavonásának és a pénzdíjtól való megfosztásnak (a jogosulatlanul szerzett múltbeli nyereség kiigazítása), valamint a korlátozott időre szóló, foglalkozástól eltiltásnak az együttese olyan büntető elemet ad hozzá, amely drámai mértékben megnöveli a kérelmező cselekményei tekintetében az általános következmények súlyosságát.

112. Más szóval, a jelen ügyben szóban forgó szankció túlmutat az okozott kár helyreállításán, és kifejezetten arra irányul, hogy a kérelmezőt a cselekményeiért megbüntesse.⁹⁵ Megelőző funkciója is van, azaz hogy más sportolókat visszatartson a doppingellenes jogszabályok megsértésétől.

113. A tényezők ezen együttese az, amely bűncselekményre utal, és meghaladja az egyébként sporttal kapcsolatos fegyelmi vétségeknek minősülő jogsértések mértékét.⁹⁶

⁹¹ 2021. június 22-i Latvias Republikas Saeima (Büntetőpontok) ítélet (C-439/19, EU:C:2021:504, 77. és 78. pont) (amely megállapítja, hogy a 8. cikk (5) bekezdésével ellentétben az általános adatvédelmi rendelet 10. cikkének hatálya kizárólag a büntetőjog területére korlátozódik).

⁹² Következésképpen a jelen ügy szempontjából nem szükséges arról döntenet, hogy a kérelmezőt emellett felelősségre vonták-e.

⁹³ 2021. június 22-i Latvias Republikas Saeima (Büntetőpontok) ítélet (C-439/19, EU:C:2021:504, 87. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

⁹⁴ 2021. június 22-i Latvias Republikas Saeima (Büntetőpontok) ítélet (C-439/19, EU:C:2021:504, 88. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat) (amely emlékeztet arra, hogy még azon jogsértések esetében is, amelyek a nemzeti jog szerint nem minősülnek „büntető jellegűnek”, e jelleg megállapítására mindazonáltal a szóban forgó jogsértés jellegéből és a jogsértés miatt kiszabható szankció súlyából fakadóan is sor kerülhet).

⁹⁵ Lásd: 2021. június 22-i Latvias Republikas Saeima (Büntetőpontok) ítélet (C-439/19, EU:C:2021:504, 89. pont) (amely kifejti, hogy a „büntetőjogi” szankció lényegi jellemzője nem pusztán az okozott kár helyreállítása).

⁹⁶ E tekintetben tehát azt állítom, hogy a jelen helyzet túlmutat az Emberi Jogok Európai Bírósága és a CAS gyakorlatában elfogadott általános kiindulóponton, amely szerint a sporttal kapcsolatos fegyelmi viták *általában véve* nem minősíthetők büntetőjoginak. Lásd e tekintetben: a CAS 2011. augusztus 22-i ítélete, Stichting Anti-Doping Autoriteit Nederland (NADO) & Koninklijke Nederlandsche Schaatsenrijders Bond (KNSB) kontra W. (2010/A/2311 & 2312, 33. pont) (megállapította, hogy mind a svájci jog, mind a CAS ítélkezési gyakorlata általában a sporttal kapcsolatos jogvitákat polgári jellegűnek tekinti).

114. Ez természetesen, amint azt a lett kormány helyesen megjegyzi, nem érinti a szóban forgó jogsértések nemzeti minősítését. Ez a következtetés nem jelenti azt sem, hogy más körülmények között szükségszerűen elérnék az egyéni büntetés „büntetőjogi” jellegének megállapításához szükséges küszöböt.⁹⁷ Ugyanakkor, amint azt az előző pontban kifejtettem, a kérelmezőre kiszabott konkrét büntetést olyan jellegűnek tartom, hogy az megfelel az általános adatvédelmi rendelet 10. cikke értelmében a büntetőjogi felelősség megállapítására vonatkozó határozatot vagy bűncselekményt jelentő küszöbértéknek.

115. A WADA állításával ellentétben nem gondolom, hogy hasznos lenne a jelen ügyben szóban forgóhoz hasonló doppingvétségeket általánosságban az egyes sportklubok vagy sportszervezetek (magán) szabályzata egyszerű megsértésének tekinteni. A kérelmező esetében a szerek birtoklása vagy használata messze túlmutat például a knini (Horvátország) sakk-klub alapszabályának esetleges megsértésén.⁹⁸

116. E magatartást a nemzeti jog, az ADBG és nem (csak) egy klub vagy sportszervezet magánszabályzata tiltja. Továbbá a kérelmező személyes és szakmai helyzetére gyakorolt közvetett hatások, amelyek a dopping szabályok megsértésének megállapításához kapcsolódó társadalmi rosszallásból és megbélyegzésből erednek, messze túlmutatnak a sport világán.⁹⁹ Végül, az a tény, hogy e jog megsértése egy magán sportegyesület vagy sportszervezet fegyelmi vétségének is minősülhet a tagjai magatartását szabályozni kívánó szabályok (a jelen esetben az IAAF doppingellenes és versenyszabályai) alapján, nem akadályozza meg, hogy ugyanezen doppingvétség és szankció valamely tagállam közjogából is következzen.

117. A fenti okokból úgy vélem, hogy a szóban forgó adatkezelési művelet az általános adatvédelmi rendelet 10. cikke értelmében „a büntetőjogi felelősség megállapítására vonatkozó határozatokra és bűncselekményekre vonatkozó személyes adatokkal” kapcsolatos.

118. Milyen következményekkel jár ez a következtetés?

119. Amint azt korábban kifejtettem, annak megállapítása, hogy az adatkezelési művelet az általános adatvédelmi rendelet 10. cikkének hatálya alá tartozik, megköveteli, hogy az érintett érdeke nagyobb súlyt kapjon a nyilvánosságra hozatalra vonatkozó mérlegelés során.¹⁰⁰ E rendelkezés megfogalmazása alapján az említett adatkezelésnek vagy a „közhatalmi szerv” adatkezelésében vagy az érintett jogai és szabadságai tekintetében megfelelő garanciákat nyújtó uniós vagy nemzeti jog alapján kell történnie.

⁹⁷ A francia kormány az EJEB 2018. november 6-i Ramos Nunes de Carvalho és Sá kontra Portugália ítéletére (ECLI:CE:ECHR:2018:1106JUD005539113) hivatkozik, különösen a 67. §-ra (a bírói tisztségből való felfüggesztés 240 egymást követő napra) és a 127. §-ra (e felfüggesztés nem felel meg a 6. cikk (1) bekezdésében foglalt büntetőjogi küszöbnek).

⁹⁸ Ez nem jelenti azt, hogy a knini sakk-klub nem jó hírű intézmény. Éppen ellenkezőleg, a horvát néphagyomány szerint a középkori horvát királyt, Stjepan Držislavot, aki az első horvát államot Knin várából irányította, a velencei dózsze, II Orseolo Péter e térségben ejtette fogságba. Szabadságának visszaszerzése érdekében Držislav háromjátszmas sakkpartit játszott a velencei dózsével, minden játszmát megnyert, és cserébe nemcsak saját maga, hanem az Adria-parti horvát városok szabadságát is elnyerte. Držislav győzelme alkalmából a kockás mintát a címerébe helyezte.

⁹⁹ Lásd e tekintetben: EJEB, 2018. október 2., Mutu és Pechstein kontra Svájc ítélet (ECLI:CE:ECHR:2018:1002JUD004057510 40575/10 67474/10, 182. §) (amely szerint az EJEE 6. cikkének (1) bekezdése értelmében nyilvános tárgyalásra volt szükség, mivel a kérelmező két évre szóló doppingvétség miatti eltiltása „bizonyos fokú megbélyegzést hordozott magában, és valószínűleg hátrányosan befolyásolhatja szakmai tisztességét és jó hírnevét”).

¹⁰⁰ Lásd: a Norra Stockholm Bygg ügyre vonatkozó indítványom (C-268/21, EU:C:2022:755, 81. pont).

120. Ebből következik, hogy a negyedik kérdésre adott válaszul azt javaslom, hogy a Bíróság állapítsa meg, hogy az általános adatvédelmi rendelet 10. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az a WADA tiltólistáján szereplő szereknek a hivatásos sportoló által sporttevékenységgel összefüggésben történő birtoklásával és részleges használatával kapcsolatos személyes adatok kezelésére is alkalmazandó.

D. Az ötödik kérdés

121. Ötödik kérdésével, amelyet csak a negyedik kérdésre adott igenlő válasz esetén tesz fel, az USK lényegében annak megállapítását kéri, hogy a kérelmezőnek a doppingvétségeivel kapcsolatos személyes adatainak kezelése az USK-t az általános adatvédelmi rendelet 10. cikke értelmében vett „közhatalmi szervvé” teszi-e.

122. Amint kifejtettem, a jelen ügy körülményei között az USK valóban az általános adatvédelmi rendelet 10. cikke értelmében vett, „a büntetőjogi felelősség megállapítására vonatkozó határozatokra és a bűncselekményekre vonatkozó személyes adatokat” kezel. E tevékenység végzése során azonban nem az USK jár el „közhatalmi szervként”, amely ellenőrzi ezen adatok kezelését.

123. Úgy tűnik ehelyett, hogy ADBG 5. §-ának (6) bekezdéséből és 6. §-ának (1)–(5) bekezdéséből az következik, hogy az osztrák jogalkotó a NADA-t hatalmazta fel a „közhatalmi szerv” szerepkörének betöltésére, azaz többek között az USK által végzett, a személyes adatoknak az általános adatvédelmi rendelet 10. cikkének hatálya alá tartozó típusának kezelésére irányuló tevékenységek ellenőrzésére.

124. A személyes adatoknak az USK tevékenységei körén belül történő megfelelő kezeléséért, beleértve a határozatai eredményeinek közzétételét is, az érdemi felelősség tehát a NADA-t terheli.

125. Ennek megfelelően önmagában az a tény, hogy az USK az általános adatvédelmi rendelet 10. cikkének hatálya alá tartozó személyes adatokat kezel, nem teszi ezt a szervet automatikusan „közhatalmi szervvé” ugyanezen rendelkezés értelmében.

126. Ezért azt javaslom, hogy a Bíróság az ötödik kérdésre adott válaszában állapítsa meg, hogy egy szervnek a doppingellenes szabályok megsértését megállapító határozat felülvizsgálatával való megbízása nem teszi ezt a szervet automatikusan az (EU) 2016/679 rendelet 10. cikke értelmében vett „közhatalmi szervvé”, ha a nemzeti jog egy másik intézményt tesz felelőssé az ilyen adatok felügyeletéért.

E. A második és harmadik kérdés

127. Második és harmadik kérdésével, amelyek együttes tárgyalását javaslom, az USK lényegében arra keresi a választ, hogy a hivatásos sportoló személyes adatainak a nyilvánosság számára egy nyíltan hozzáférhető weboldalon a hivatásos sportoló vétsége és a vele szemben kiszabott eltiltás mellett történő közzététele összeegyeztethető-e az általános adatvédelmi rendelet 5. cikke (1) bekezdésének a) és c) pontja és 6. cikkének (3) bekezdése szerinti jogszerűség és adattakarékosság feltételeivel.

128. Az ADBG értelmében az ÖADR-nek,¹⁰¹ illetve – amennyiben határozatának felülvizsgálatát kezdeményezik – az USK-nak¹⁰² a doppingellenes szabályok bizonyos megsértéseivel kapcsolatos jogerős határozatát a nyilvánosság számára hozzáférhetővé kell tennie. Ennek az információnak tartalmaznia kell a nevét, azt a sportágot, amelyben a sportoló versenyez, az alkalmazandó doppingellenes szabály megsértését és az ebből eredő szankciókat. Az ADBG 5. §-a (6) bekezdésének 4. pontja értelmében a közzététellel a NADA-t bízzák meg, amelyet e célból adatkezelőként jelöltek ki. Az ADBG értelmében a hivatásos sportolók esetében ez a nyilvánosságra hozatal automatikus, míg az amatőr sportolók esetében általában nem kötelező. Az ADBG maga nem szabályozza a nyilvánosságra hozatal módját. Ennélfogva a szükséges információknak a weboldalán való elhelyezése kizárólag a NADA döntése volt.

129. Az USK által feltett kérdések véleményem szerint több kérdést is felvetnek. Először is, az általános adatvédelmi rendelet előírja-e, hogy az adatkezelőnek minden egyes egyedi esetben arányossági vizsgálatot kell végeznie a személyes adatoknak az interneten történő közzététel útján történő nyilvánosságra hozatala előtt, vagy az említett közzététel arányosságát az általános szabályozás előre eldöntheti? Az előbbi esetében, vagyis ha az arányosság egyedi elbírálására van szükség, úgy tűnik, hogy az ADBG ellentétes az általános adatvédelmi rendelettel, mivel nem teszi lehetővé az ilyen egyedi szintű felülvizsgálatot. Másodszor, ha az arányossági vizsgálatot főszabály szerint a nemzeti jog *in abstracto* elvégezheti, és automatikus kötelezettséget ró az adatkezelőre, a Bírósághoz intézett második kérdés arra irányul, hogy az ADBG megfelel-e az általános adatvédelmi rendelet 6. cikkének (3) bekezdésében előírt arányossági követelménynek. Harmadszor, ha a doppingellenes jogszabályok megsértésére vonatkozó határozattal kapcsolatos információk nyilvánosság számára történő automatikus közzététele arányos a törvény által elérni kívánt jogszerű céllal vagy célokkal, szükséges-e ezen információknak a doppingellenes szervezet nyíltan hozzáférhető weboldalán való elhelyezése? E kérdések mindegyikével sorban foglalkozom.

1. Az általános adatvédelmi rendelet előírja-e, hogy az adatkezelőnek minden egyes esetben arányossági vizsgálatot kell végeznie?

130. Az általános adatvédelmi rendelet alkalmazása során először meg kell határozni, hogy ki az adatkezelő egy adott adatkezelési művelet tekintetében. Az általános adatvédelmi rendelet 5. cikkének (2) bekezdése előírja, hogy az adatkezelő felelős az 5. cikk (1) bekezdésében felsorolt adatfeldolgozási elveknek való megfelelésért, továbbá képesnek kell lennie e megfelelés igazolására.

131. Az általános adatvédelmi rendelet 4. cikkének 7. pontja szerint az adatkezelő határozza meg a személyes adatok kezelésének céljait és eszközeit. Ugyanezen rendelkezés második mondatában egyértelművé tette, hogy „ha az adatkezelés céljait és eszközeit az uniós vagy a tagállami jog határozza meg, az adatkezelőt vagy az adatkezelő kijelölésére vonatkozó különös szempontokat az uniós vagy a tagállami jog is meghatározhatja”. A jelen ügyben az ADBG meghatározza (akár csak közvetve) a szóban forgó adatkezelési művelet céljait, de nem feltétlenül eszközeit, amely jogszabály egyúttal a NADA-t jelölte ki adatkezelőként.

132. Ennélfogva a NADA adatkezelőnek minősül a kérelmező személyes adatainak kezelése szempontjából, amikor az utóbbiakat a weboldalán elhelyezi. Véleményem szerint ez nem akadályozza meg azt, hogy az USK ugyanezen adatkezelési művelet tekintetében szintén

¹⁰¹ Az ADBG 21. §-ának (3) bekezdése.

¹⁰² Az ADBG 23. §-ának (14) bekezdése.

adatkezelőnek minősüljön.¹⁰³ Végül is az ADBG szerint a NADA csak végrehajtja az USK-nak az ADBG-ből eredő nyilvánosságra hozatali kötelezettségét. Ez akkor válhat fontossá, ha a Bíróság (az általam javasoltakkal ellentétben) megállapítja, hogy az arányossági vizsgálatot minden egyes esetben az adatkezelőnek kell elvégeznie. Ekkor felmerül a kérdés, hogy a NADA-nak vagy az USK-nak kellene-e elvégeznie az említett arányossági vizsgálatot.

133. Ahhoz, hogy a személyes adatok kezelése jogszerűnek minősüljön, annak az általános adatvédelmi rendelet szerint a 6. cikkében meghatározott okok valamelyikén kell alapulnia. Anélkül, hogy megpróbálnám elmagyarázni a 6. cikk (1) bekezdésének c) és e) pontja közötti különbséget, a jelen ügyben egyetértés van a tekintetben, hogy a NADA e rendelkezések valamelyike vagy akár mindkét rendelkezés alapján jár el, amikor a kérelmező személyes adatait elhelyezi a weboldalán.¹⁰⁴

134. Ha az adatkezelés jogalapját az előző pontban említett két rendelkezés valamelyike adja, az általános adatvédelmi rendelet 6. cikkének (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a személyes adatok kezelését előíró törvénynek – a jelen ügyben az ADBG-nek – közérdekű célt kell szolgálnia, és arányosnak kell lennie az elérni kívánt jogszerű céllal.

135. Ha a jogalkotó valóban mérlegelte a meghatározott közérdek eléréséhez kapcsolódó különböző érdekeket, és úgy döntött, hogy bizonyos adatkezelés indokolt, akkor az adatkezelőnek minden egyes esetben továbbra is külön arányossági vizsgálatot kell végeznie? Vagy az általános adatvédelmi rendelet 5. cikkének (2) bekezdése szerinti kötelezettsége, azaz az adattakarékosság elvének való megfelelés igazolása a jogalkotóra vonatkozóan előírt kötelezettségre való hivatkozással teljesíthető?

136. Véleményem szerint az általános adatvédelmi rendelet nem írja elő, hogy az arányossági vizsgálatot az adatkezelő által végzett adatkezelés minden egyes esetében el kell végezni. Ehelyett az adatkezelő a jogalkotó által elvégzett arányossági vizsgálatra támaszkodhat, sőt állításom szerint kell támaszkodnia. A jogalkotó arányossági vizsgálata nem lehet egyéniesített. Mindazonáltal absztrakt módon figyelembe veheti valamely meghatározott személyi kör adatvédelmi érdekeit, és azokat más érintett társadalmi érdekekhez viszonyítva mérlegelheti.

137. Az adatkezelést lehetővé tevő (vagy előíró) jogszabályok eltérő megközelítést alkalmazhatnak. Engedélyezhetik, hogy bizonyos adatkezelésre akkor kerüljön sor, ha az adatkezelő azt egy előre meghatározott összefüggésben szükségesnek itéli. Ilyen esetben az arányossági vizsgálatot minden egyes esetben az adatkezelőnek kell elvégeznie. Ugyanakkor – mint a jelen ügyben is – megbízást adhat egy bizonyos típusú adatkezelésre egy bizonyos cél elérése érdekében. Ilyen helyzetben nem találok az általános adatvédelmi rendeletben olyan rendelkezést, amely megkövetelné, vagy akár lehetővé tenné, hogy a szóban forgó adatkezelő megkérdőjelezze a jogalkotó által elvégzett arányossági vizsgálatot. Ilyen esetben az általános adatvédelmi rendelet nem ír elő minden egyes esetben további arányossági vizsgálatot. Természetesen a jogalkotó arányossági vizsgálatát, mint olyat akár az érintettek, akár az adatkezelők bíróság előtt megtámadhatják. Ha azonban az adatkezelő nem támadja meg sikeresen a jogalkotó arányossági vizsgálatát, akkor a jelen üggyhöz hasonló helyzetben *köteles* az adatkezelést elvégezni.

¹⁰³ Lásd ebben az értelemben: 2019. július 29-i Fashion ID ítélet (C-40/17, EU:C:2019:629, 67. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat) (amely kifejti, hogy az adatkezelő fogalma több, a személyes adatok kezelésében részt vevő szereplőre is vonatkozhat).

¹⁰⁴ E tekintetben a Bíróság már elismerte, hogy ugyanaz az adatkezelési művelet az adatkezelés jogszerűségét megalapozó több esetben is megfelelhet. Lásd e tekintetben: 2017. március 9-i Manni ítélet (C-398/15, EU:C:2017:197, 42. pont). Lásd még: 2022. augusztus 1-jei Vyriausioji tarnybinės etikos komisija ítélet (C-184/20, EU:C:2022:601, 71. pont), amelyben a Bíróság megállapította, hogy az általános adatvédelmi rendelet 6. cikke alapján elegendő egyetlen jogalap.

138. Az általános adatvédelmi rendelet ilyen értelmezése összhangban van a demokrácia elvével, és nem ellentétes e rendelet szövegével.

139. Egy demokratikus társadalomban éppen a jogalkotó feladata, hogy megfelelő egyensúlyt teremtsen az ellentétes jogok és érdekek között. Ezt a feladatot egy független, de politikailag nem elszámoltatható intézményre bízni, még ha néha szükséges is, kevésbé demokratikus megoldás.

140. Ezen túlmenően, és amint arra a WADA jogosan rámutatott, a doppingvétségek közzétételének minden egyes esetben a nemzeti doppingellenes szervek mérlegelési jogkörébe való utalása visszaélésekhez és korrupcióhoz vezethet, különösen ha figyelembe vesszük a sportolók, klubok vagy akár kormányok arra irányuló jelentős motivációját, hogy az ilyen közzétételt megakadályozzák. Ez egyenlőtlen bánásmódot eredményezhet azon sportolók között is, akik a doppingvétségek elkövetésével összefüggésben valójában összehasonlítható helyzetben vannak.

141. Továbbá maga az általános adatvédelmi rendelet szövege lehetővé teszi, sőt megköveteli, hogy a jogalkotó végezze el az arányossági vizsgálatot. Az általános adatvédelmi rendelet 4. cikkének (7) bekezdése lehetőséget biztosít arra, hogy a személyes adatok kezelésének céljait és eszközeit az uniós vagy a tagállami jog határozza meg, és ne az adatkezelő. Az általános adatvédelmi rendelet 6. cikkének (3) bekezdése előírja, hogy az adatkezelést lehetővé tevő jogszabály tekintetében arányossági vizsgálatot kell végezni.

142. Úgy vélem tehát, hogy az általános adatvédelmi rendelet nem követeli meg, hogy a NADA (vagy az USK) minden egyes esetben jóváhagyja a hivatásos sportolók doppingvétségének közzétételét.

143. Ezzel eljutottam a második és harmadik kérdés által felvetett második kérdéshez – az osztrák jogalkotó megengedhető egyensúlyt teremtett-e a különböző érintett érdekek között, amikor előírta, hogy az alkalmazandó doppingellenes szabály megsértése és a kérelmezővel szemben kiszabott felfüggesztés mellett a kérelmező személyes adatait a nyilvánosság számára hozzáférhetővé kell tenni?

2. *Indokolt-e az ADBG által előírt, nyilvánosság számára való közzététel?*

144. Emlékeztetőül, az ADBG kimondja, hogy az USK (vagy az ÖADR) *köteles tájékoztatni a nyilvánosságot a határozatairól, feltüntetve az érintett személyek nevét, az eltiltás időtartamát és annak indokait.* Ez a kötelezettség *elsősorban a hivatásos sportolókra* és bizonyos esetekben az amatőr sportolókra vonatkozik. Egyébként az ADBG további arányossági vizsgálatot tesz lehetővé annak eldöntése során, hogy az amatőr sportolók és a különös védelmet igénylő személyek által elkövetett szabályszegéseket közzétegyék-e.

145. A kérelmező megkérdőjelezi, hogy a nyilvánosság tájékoztatása az ő konkrét ügyében indokolt-e. A NADA, a WADA, az Európai Bizottság és az eljárásban részt vevő összes tagállam nem lát problémát az ilyen nyilvánosságra hozatalban.

146. Bár ennek további okai is lehetnek, a legtöbb vita (az eljárás írásbeli és szóbeli részében) a nyilvánosság tájékoztatásának két lehetséges indokáról szólt: (i) megelőző szerep, amely abban rejlik, hogy minden sportolót visszatartson a doppingellenes szabályok megsértésétől; valamint

(ii) a felfüggesztések kijátszásának elkerülése azáltal, hogy az említett felfüggesztésről minden olyan személyt tájékoztatnak, aki a szóban forgó sportolót esetlegesen szponzorálja vagy foglalkoztatja.

147. Az arányosság értékelését¹⁰⁵ minden egyes javasolt indokkal kapcsolatban el kell végezni. Ennélfogva egymás után elemezni fogom, hogy a két említett cél közül bármelyik cél vagy mindkét cél igazolhatja-e a nyilvánosságra hozatalt. Az arányosság vizsgálata az egyes indokok fényében több lépést igényel. A Bíróságnak azt kell értékelnie, hogy a nyilvánosságra hozatal megfelelő-e a kitűzött cél eléréséhez. Ha igen, a Bíróságnak még mindig fel kell tennie a kérdést, hogy szükséges-e ez az intézkedés, ami viszont annak értékelését igényli, hogy rendelkezésre állt-e más olyan intézkedés, amely ugyanazt a célt érte volna el, de kisebb beavatkozással járt volna az érintett adatvédelemhez való alapvető jogát illetően. Végül a Bíróság úgy ítélheti meg, hogy az említett személy magánéletébe való beavatkozás olyan mértékű volt, hogy a kitűzött cél által elérni kívánt előny nem igazolhatja azt.

a) Első indok: megelőzés elrettentés útján

148. Véleményem szerint a doppingellenes szabályok megsértésére és annak következményeire vonatkozó, személyre szabott információk nyilvánosságra hozatala a hivatásos és az amatőr sportolókat egyaránt visszatarthatja a hasonló jogsértések elkövetésétől. Az intézkedés megelőző értelemben is megfelelő, mivel felhívja a sport világába csak éppen belépő és egy napon esetleg hivatásos sportolóvá válni kívánó fiatalok figyelmét arra, hogy milyen következményekkel jár, ha a jobb eredmények érdekében tiltott szerekhez nyúlnak. Nincs tehát kétségem a szóban forgó intézkedésnek a kihirdetett cél elérésére való alkalmasságát illetően.

149. A nehezebb kérdés az, hogy az egyes sportolók nevének nyilvánosságra hozatala szükséges-e ahhoz, hogy más sportolókat visszatartson attól, hogy maguk is hasonló doppingvétséget kövessenek el. E tekintetben érdemes figyelembe venni a 29. cikk szerinti adatvédelmi munkacsoportnak (a továbbiakban: 29. cikk szerinti munkacsoport), a jelenlegi Európai Adatvédelmi Testület elődjének véleményét, amelyben a WADC hasonló szabályainak arányosságát vizsgálta.¹⁰⁶ Ennélfogva a 29. cikk szerinti munkacsoport szerint a többi sportoló elrettentése érdekében elegendő lenne a jogsértésekről és a szankciókról szóló anonim információk közzététele.¹⁰⁷

150. A fentiekkel nem értek egyet. Igaz, hogy már a szankciók szigorúsága miatt is létezik visszatartó hatás. A tudat azonban, hogy az illető neve nyilvánosságra kerülhet a doppingellenes szabályok megsértésével összefüggésben, további és erősebb visszatartó hatással bír. Míg egy fiatal sportoló, aki karriert kíván építeni, úgy számolhat, hogy érdemes kockáztatni, ha a várható szankció néhány hónapra vagy akár néhány évre szóló felfüggesztés, addig azt kétszer is

¹⁰⁵ Az arányossági vizsgálat olyan szükséges lépés, amelyet a Bíróságnak el kell végeznie ahhoz, hogy valamely alapvető jog korlátozását indokoltnak ítélje (a Charta 52. cikkének (1) bekezdése). Az adatvédelemhez való alapvető joggal kapcsolatban az arányosság elvét az általános adatvédelmi rendelet 5. cikke (1) bekezdésének c) pontja (az adattakarékosság elve) és 6. cikkének (3) bekezdése tartalmazza.

¹⁰⁶ A 29. cikk szerinti adatvédelmi munkacsoport, 4/2009. sz. második vélemény a Nemzetközi Doppingellenes Ügynökség (WADA) magánélet és személyes adatok védelmére vonatkozó nemzetközi szabványáról, a WADA szabályzat kapcsolódó rendelkezéseiről, valamint a magánélet védelmével kapcsolatos egyéb kérdésekről a WADA és a (nemzeti) doppingellenes szervezetek által a sportdoppingvétségekkel szemben folytatott küzdelemmel összefüggésben (WP 162, elfogadva 2009. április 6-án, 0746/09/EN) (a továbbiakban: a 29. cikk szerinti munkacsoport 4/2009. sz. véleménye).

¹⁰⁷ A 29. cikk szerinti munkacsoport 4/2009. sz. véleménye, 17. o., 3.6.2. pont.

meggondolja, ha rájön, hogy a *közvélemény* tudomást szerezhethet a jogsértéséről. A névtelen közzététel ezért nem tekinthető olyan intézkedésnek, amely ugyanezt a célt ugyanolyan hatékonyan éri el.¹⁰⁸

151. A 29. cikk szerinti munkacsoport úgy vélte továbbá, hogy a doppingellenes szabályok megsértését megerősítő határozatot közvetlenül követő egyszeri közzététel megfelelő, de kevésbé korlátozó intézkedés lehet. Ezzel sem értek egyet. Az információknak a szankció teljes időtartama alatt való elérhetősége révén azok nagyobb eséllyel jutnak el a célközönséghez. Ezenkívül nem értem, hogy például az egyszeri sajtóközlemény interneten történő közzététele hogyan járna kisebb beavatkozással, mint egy táblázat ugyanezen információkkal történő közzététele. Egy ilyen sajtóközlemény valójában sokkal tovább maradhat elérhető, mint a felfüggesztett sportolókat bemutató táblázat, mivel az utóbbit a felfüggesztés lejártával eltávolítják. Igaz, amint arra a kérelmező is rámutatott, ha a felfüggesztés az egész életre szól, akkor a szóban forgó táblázatba való bejegyzés is online egy életre ott marad. Mindazonáltal, feltéve, hogy pontos információkat tartalmaz, az érintett adatvédelemhez való jogába való ilyen jellegű beavatkozás nem túlságosan szigorú (még ha megkérdőjelezhető is, hogy ez a szankció túlzott mértékű-e, de ez egy másik kérdés), míg a fiatal sportolók elrettentésének az ilyen lehetőség tudatosításával elért előnye fontos. Mindenesetre jelen esetben a felfüggesztés négy évre szól, és ezt követően a kérelmező személyes adatait eltávolítják a szóban forgó táblázatból.

152. Végül feltehető a kérdés, hogy szükséges-e minden egyes doppingvétséget nyilvánosságra hozni; csak a súlyosabb szabályszegéseket kell-e nyilvánosságra hozni; csak a visszaeső szabálysértőket kell-e név szerint nyilvánosságra hozni; és figyelembe kell-e venni a sportoló versenyzési szintjét vagy más, további egyéb tényezőket?

153. Véleményem szerint a jogalkotónak bizonyos mérlegelési mozgásteret kell hagyni az ilyen tényezők értékelésében. Előfordulhat például, hogy csak egyes jogsértések közzététele megkönnyítené a más jogsértések elkövetésére vonatkozó döntést. Ha csak az ismételt jogsértések közzétételével számolhatnak a fiatal sportolók, dönthetnek úgy, hogy egyszer megkockáztatják, mivel a nevüket egyetlen jogsértés miatt nem hozzák nyilvánosságra.¹⁰⁹ Több aggály és érv is felhozható.

154. Úgy tűnik, hogy az osztrák jogalkotó különböző szempontokat vett figyelembe a doppingellenes szabályok esetleges megsértésétől való elrettentés megelőző céljának elérése érdekében. Mérlegelése során a szabály alól néhány olyan kivételt és korlátozást tett, amelyekről a jogalkotó nyilvánvalóan úgy ítélte meg, hogy nem térítenek el a kívánt céltól. Kizárta a kiskorúakat, a különös védelmet igénylő személyeket és a legtöbb esetben az amatőr sportolókat. A Bíróság elé nem került olyan meggyőző érv, amely lehetővé tenné számára, hogy megkérdőjelezze a jogalkotó azon értékelését, amely szerint a szóban forgó szabály a hivatásos sportolók esetében megelőzési célból szükséges volt.

¹⁰⁸ A Bíróság már alkalmazta az arra vonatkozó mércét az intézkedés szükségességének megítélése során, hogy az alternatív intézkedés ugyanolyan hatékony lenne-e. Lásd e tekintetben: 2022. augusztus 1-jei Vyriausioji tarnybinės etikos komisija ítélet (C-184/20, EU:C:2022:601, 85. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

¹⁰⁹ Ezért nem lehet automatikusan következtetéseket levonni egy ettől eltérő, például a 2021. június 22-i Latvijas Republikas Saeima (Büntetőpontok) ítéletben (C-439/19, EU:C:2021:504) tárgyalthoz hasonló összefüggésből, amely arra a kérdésre vonatkozott, hogy aránytalan-e az első alkalommal jogsértést elkövető személyekről szóló információk közzététele (uo., 115. pont). Ebben az ügyben a közúti közlekedés szabályainak megsértését jelentő büntetőpontok közzétételét szükségtelennek ítélték az első alkalommal jogsértést elkövetők esetében. Az indokolás azonban, amellyel összefüggésben a Bíróság döntést hozott, a közúti közlekedésbiztonság javítása (uo., 107. pont). Az első alkalommal a közlekedés szabályait megsértő személyek ugyanis nem biztos, hogy veszélyeztetik a forgalmat. A doppingellenes szabályokat első alkalommal megsértő személyek nyilvánosságra hozatala azonban szükségesnek tűnhet ahhoz, hogy a fiatal sportolókat elrettentse attól, hogy egyáltalán megpróbáljanak tiltott szereket használni.

155. Ezért azon a véleményen vagyok, hogy a hivatásos sportolók doppingvétségeinek a nyilvánosság számára történő személyre szabott közzétételét előíró intézkedés megfelelő és szükséges ahhoz, hogy a jelenlegi és jövőbeli sportolókat visszatartsa a doppingellenes szabályok megsértésétől.

156. Végül, a hivatásos sportolók jogaiba való beavatkozás nem olyan súlyos, hogy azt ne tudná ellensúlyozni a szóban forgó intézkedés megelőző célja. Közzéteszik a sportoló nevét, a sportágat, amelyben a sportoló részt vesz, az elkövetett doppingvétséget és az ebből eredő felfüggesztés időtartamát. Ez az információ nem tár fel semmit az érintett sportoló szakmai életén kívül, és csak a jogellenes magatartás következményeit mutatja, amelyekről a sportolónak tudomása volt, amikor úgy döntött, hogy elköveti az adott jogsértést.

b) A második indok: a felfüggesztés kijátszásának elkerülése

157. A jelen eljárás során felhozott másik indok az érdekeltek arról való tájékoztatásának szükségessége, hogy a szóban forgó sportoló a felfüggesztés érvényességének időtartama alatt nem vehet részt semmilyen sportággal kapcsolatos semmilyen típusú kötelezettségvállalásban. Ily módon a szankció hatékony, és megvalósul a szankció kijátszásának elkerülése.

158. A nyíltan hozzáférhető közzététel minden bizonnyal megfelelő azon személyek tájékoztatására, akik esetleg szponzorálni kívánják a sportolót, meghívják a sportolót szervezett versenyre, vagy a sportolót a sporttal kapcsolatos bármilyen minőségben foglalkoztatni szeretnék. Ehhez az érdekelteknek tudniuk kell a sportoló felfüggesztéséről. Az ADBG által biztosított intézkedés tehát megfelel a kitűzött célnak.

159. Itt is az a nehezebb kérdés, hogy szükséges-e egy ilyen intézkedés.

160. Az anonimizálással kapcsolatos érvek nem helyezhetők e közcél összefüggésébe. A célzott érintettek tájékoztatása érdekében pontosan meg kell adni a felfüggesztett sportoló nevét.

161. A 29. cikk szerinti munkacsoport véleményére hivatkozva a kérelmező azonban úgy véli, hogy a kihirdetett cél érdekében nem szükséges a nyilvánosság tájékoztatása. Elég lenne a sportszervezeteket és a potenciális vagy jelenlegi szponzorokat tájékoztatni. Válaszában a WADA és a NADA úgy vélte, hogy nem lehet előre tudni, hogy kit kell tájékoztatni. Emellett bármikor új alany válhat az ilyen információk célpontjává, például egy újonnan létrehozott edzőterem tulajdonosa.

162. A 29. cikk szerinti munkacsoport egy potenciálisan kevésbé messzemenő intézkedést javasolt, amely megakadályozhatná a felfüggesztés kijátszását a büntetlen előéletre vonatkozó bizonyítvány bevezetésén alapulva.¹¹⁰ Értelmezésem szerint ez a javaslat egy olyan eljárásra vonatkozik, amelyben a versenyeken való részvételre való meghívás, a sportban való foglalkoztatás felajánlása vagy a sportoló szponzorálásáról való döntés előtt a versenyszervezők, a potenciális munkaadók és a szponzorok kérnének egy ilyen igazolást az érintett sportolótól. Ahhoz, hogy funkcióját betölthesse, ezt az igazolást globális, nemzetközi szinten kellene kiadni, és ezért különböző adatkezelési kérdéseket vetne fel, mint például ezen adatoknak a nemzetközi szervezet részére történő továbbítása. Mindenesetre ilyen rendszer jelenleg nem létezik. A 29. cikk szerinti munkacsoport javaslata, amely arra vonatkozó üzenet a WADA számára, hogy

¹¹⁰ A 29. cikk szerinti munkacsoport 4/2009. sz. véleménye, 17. o., 3.6.1. pont.

fontolja meg egy ilyen rendszer bevezetését, némi súlyt kaphat. Amíg azonban ez a rendszer nem kerül bevezetésre, az osztrák jogalkotó nem használhatja azt kevésbé korlátozó intézkedésként az érdekelt felek tájékoztatására.

163. Tekintettel arra, hogy a célzott tájékoztatás nem hatékony, mivel nem lehet tudni, hogy kinek lehet szüksége ilyen tájékoztatásra, és hogy jelenleg nem létezik megfelelő, büntetlen előéletre vonatkozó bizonyítványon alapuló rendszer, úgy vélem, hogy a szóban forgó intézkedés megfelelő és szükséges a felfüggesztés szankciója kijátszásának elkerülésére irányuló cél eléréséhez.

164. A fentiekhez hozzátehető egy további, a NADA által a tárgyaláson felhozott érv, amely szerint a felfüggesztett sportoló foglalkoztatása önmagában a doppingellenes szabályzat megsértését jelenti.¹¹¹ Ezért a felfüggesztett sportolókra vonatkozó ismeretek szükségesnek tűnnek a doppingellenes szabályok esetleges közvetett megsértésének elkerülése érdekében is.

165. Végül, a NADA honlapján közzétett, a sportolók nevét, doppingvétségeit és felfüggesztését tartalmazó táblázatot rendszeresen frissítik. Az információt a felfüggesztés lejártával eltávolítják. Ez azt jelenti, hogy a kérelmező személyes adatai nem maradnak tovább az említett weboldalon, mint amennyi ideig a kérelmező felfüggesztése kijátszásának elkerüléséhez szükséges.

3. Jelent-e különbséget az interneten való közzététel?

166. Az ADBG előírja a kért információk nyilvánosságra hozatalát, de nem határozza meg, hogy ezt milyen módon kell megtenni. A NADA döntése volt, hogy az információkat a weboldalán helyezi el.

167. A kérelmező megtámadta ezt a választást, mivel úgy vélte, hogy az interneten történő online közzététel túlságosan beavatkozó jellegű, és hogy az offline közzététel vagy legalább a közzétett információkhoz való hozzáféréshez szükséges bejelentkezési és jelszórendszer bevezetése olyan intézkedést jelentene, amely kevésbé sérti a sportolók alapvető jogait.

168. Ugyanezt a gondolatot, amely szerint az interneten történő közzététel túlságosan beavatkozó jellegű, mások is megfogalmazták, például a 29. cikk szerinti munkacsoport¹¹² vagy az Emberi Jogok Európai Bíróságának az L. B. kontra Magyarország ügyben hozott ítéletében a különvéleményt megfogalmazó kisebbség.¹¹³

169. E tekintetben rövid lehetek. Ha a személyes adatokat is tartalmazó információk nyilvánosságra hozatalának kötelezettségét indokoltnak ítélik, a modern társadalomban e kötelezettség teljesítésének egyetlen módja az interneten való közzététel. Ugyanúgy, ahogyan senki sem kérné, hogy a nyomdagép Gutenberg általi feltalálása után egy kikiáltó járjon házról házra és kiabálja a híreket (amely gyakorlat kevésbé beavatkozó jellegű, mint ugyanazon információ nyomtatott formában, például hírlevélben történő nyilvánosságra hozatala), az internet megjelenése óta a nyomtatott kiadványok már nem megfelelő eszközei a nyilvánosság tájékoztatásának. Az offline közzététel kérése ugyanaz, mint a nyilvánosság tájékoztatására vonatkozó kötelezettség megkerülése.

¹¹¹ Az ADBG 1. §-a (2) bekezdésének 10. pontja előírja, hogy külön jogsértésnek minősül, ha „más személy” segítséget nyújt vagy megkísérel segítséget nyújtani egy felfüggesztett sportolónak ahhoz, hogy megszegje az említett sportoló felfüggesztési idejét.

¹¹² A 29. cikk szerinti munkacsoport 4/2009. sz. véleménye, 17. o., 3.6.2. pont.

¹¹³ EJE, 2023. március 9., L. B. kontra Magyarország ítélet (CE:ECHR:2023:0309JUD003634516).

170. A 29. cikk szerinti munkacsoport a 4/2009. sz. véleményében megállapította, hogy az interneten történő közzététel beavatkozóbbr jellegűnek tekinthető, mint az offline eszközökkel történő közzététel.¹¹⁴ Elsődleges érve az volt, hogy az előbbi azzal jár, hogy bárki betekinthez az adatokba. Ez igaz, de éppen ez a lényege annak a követelménynek, hogy az információt a nyilvánosság számára hozzáférhetővé kell tenni. A 29. cikk szerinti munkacsoport által felhozott második érv arra vonatkozott, hogy az interneten található információk más célokra is felhasználhatók és feldolgozhatók. Igaz, hogy az interneten már megtalálható információkat könnyebb feldolgozni. Alapjában véve azonban nincs különbség az interneten elhelyezett vagy a hírlevélben kinyomtatott információk újbóli felhasználásának lehetősége között. A doppingvétségekről szóló, hírlevélben közzétett információkat például az újságírók ugyanúgy felhasználhatják, és ugyanúgy felkerülhetnek egy online hírportálra.

4. Közbenső következtetés

171. Azon a véleményen vagyok tehát, hogy az alkalmazandó doppingellenes szabályok hivatásos sportoló általi megsértésének a doppingellenes hatóság nyíltan hozzáférhető honlapján történő kötelező közzététele megfelelő és szükséges a jelenlegi és jövőbeli sportolóknak a hasonló szabályszegés elkövetésétől való elrettentésére, valamint a sportolók felfüggesztése kijátszásának elkerülésére irányuló megelőző funkció teljesítéséhez.

172. A fentiek alapján azt javaslom, hogy a Bíróság a második és harmadik kérdésre azt a választ adja, hogy az általános adatvédelmi rendelet 5. cikke (1) bekezdésének c) pontjával és 6. cikkének (3) bekezdésével nem ellentétes a nemzeti doppingellenőrzési program előmozdításáért, koordinálásáért és ellenőrzéséért felelős nemzeti hatóság azon gyakorlata, amely szerint a weboldalán nyíltan hozzáférhető módon nyilvánosságra hozza a hivatásos sportolók doppingvétséggel kapcsolatos személyes adatait.

V. Véglövetkeztetés

173. A fenti megfontolásokra tekintettel azt javaslom a Bíróságnak, hogy az Unabhāngige Schiedskommission (független döntőbizottság, Ausztria) által előterjesztett kérdésekre a következő válaszokat adja:

- 1) Az az információ, amely szerint a hivatásos sportoló doppingvétséget követett el valamely tiltott szer vagy módszer használatával vagy annak kísérletével, illetve birtoklásával összefüggésben, önmagában nem minősül a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet (általános adatvédelmi rendelet) 9. cikke értelmében vett „egészségügyi adatnak”.
- 2) Az (EU) 2016/679 rendelet 5. cikke (1) bekezdésének c) pontját és 6. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes a nemzeti doppingellenőrzési program előmozdításáért, koordinálásáért és ellenőrzéséért felelős nemzeti hatóság azon gyakorlata, amely szerint a weboldalán nyíltan hozzáférhető módon nyilvánosságra hozza a hivatásos sportoló doppingvétséggel kapcsolatos személyes adatait.

¹¹⁴ A 29. cikk szerinti munkacsoport 4/2009. sz. véleménye, 17. o., 3.6.2. pont.

3) Az (EU) 2016/679 rendelet 10. cikkét

úgy kell értelmezni, hogy az a Nemzetközi Doppingellenes Ügynökség tiltólistáján szereplő szereknek a hivatásos sportoló által sporttevékenységgel összefüggésben történő birtoklásával és részleges használatával kapcsolatos személyes adatok kezelésére is alkalmazandó.

4) Az, hogy egy szervet megbíznak a doppingellenes szabályok megsértését megállapító határozat felülvizsgálatával, nem teszi ezt a szervet automatikusan az (EU) 2016/679 rendelet 10. cikke értelmében vett „közhatalmi szervvé”.

Ez azonban csak addig érvényes, amíg az ekként kijelölt szerv általi ellenőrzés a nemzeti jog alapján egyébként biztosított.